

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ОБЛІКУ ТА АУДИТУ

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

Особливості обліку та аналізу доходів та витрат основної діяльності підприємства

Допущено до захисту перед ЕК
рішенням кафедри обліку та
аудиту, протокол № ____
від «__» _____ 202_р.

Завідувач кафедри

д.е.н., доц. Засадний Б.А.

Студента (ки) 2 курсу магістратури
спеціальності 071 «Облік і
оподаткування»
денної (заочної) форми навчання
Циганок Юлії Олександрівни

(підпис студента(ки))

Засвідчую, що в цій випускній
кваліфікаційній роботі немає запозичень із
праць інших авторів без відповідних
посилань

(підпис студента (ки))

Науковий керівник:
кандидат економічних наук, доцент
Шарманська Валентина Миколаївна

(підпис)

Київ – 2023р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ ОСНОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	6
1.1 Доходи та витрат як економічна категорія.....	6
1.2 Класифікація доходів та витрат.....	11
1.3 Нормативно-правова база щодо доходів та витрат.....	18
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ.....	26
2.1 Документування операцій щодо визнання доходів та витрат.....	26
2.2 Синтетичний та аналітичний облік доходів та витрат.....	30
2.3 Відображення інформації про доходи та витрати у бухгалтерській звітності..	38
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ ОСНОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	42
3.1 Теоретичні засади аналізу доходів та витрат основної діяльності підприємства, методологія та інструментарій.....	42
3.2 Оцінка змін доходів та витрат, факторний аналіз витрат підприємства ПП «Інком-М».....	51
3.3 Обґрунтування управлінських рішень за результатами аналізу.....	60
ВИСНОВКИ.....	63
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	66
ДОДАТКИ.....	76

ВСТУП

Актуальність. Головною метою діяльності господарюючого суб'єкта є отримання позитивного фінансового результату, тобто прибутку. Головними складовими та елементами, які його формують є доходи та витрати, тому надзвичайно важливо відповідально та кваліфіковано підходити до процесу їх формування, обліку та відображення у фінансовій звітності.

В сучасних ринкових умовах задля забезпечення рентабельності підприємства, фінансової стійкості, платоспроможності важливо отримувати прибуток та якісно ним управляти. Формування прибутку відбувається з урахуванням фінансових результатів від всіх видів діяльності, таких як операційна, фінансова та інвестиційна діяльність. Даний поділ було започатковано ще при перших введених стандартів бухгалтерського обліку.

Проте кожний господарюючий суб'єкт завжди має головне джерело надходжень за реалізовані товари, роботи, послуги, такі доходи надходять від здійснення основної діяльності, яка в свою чергу належить до операційної діяльності. Згідно з НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» основна діяльність - операції, пов'язані з виробництвом або реалізацією продукції (товарів, послуг), що є визначальною метою створення підприємства і забезпечують основну частку його доходу [53].

Українська економіка на даний момент знаходиться на етапі розвитку, у зв'язку з цим вона постійно трансформується та ставить нові вимоги до ведення бізнесу.

Під час проведення економічного дослідження було опрацьовано достатню кількість літературних джерел та нормативно-правової бази щодо теми роботи. Зокрема це Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність», Господарський кодекс України, Податковий кодекс України, Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, а саме 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»; 15 «Дохід»; 16 «Витрати»; 17 «Податок а прибуток»; 25 «Спрощена фінансова звітність» та інші.

Такі вітчизняні відомі вчені-економісти як В.Г. Швець, Н.І. Дорош, Н.О.Гура, Т.Г. Мельник, Ф.Ф. Бутинець, М.Т. Білуха, М.С.Пушкар, Я.В. Соколов, В.О. Шевчук, В.В.Сопка, В.Г. Лінник, І.Й. Ярема, В.С. Терещенко, Є.Н. Басовська займались дослідженням економічної сутності та проблем обліку доходів та витрат, а також процесом проведення аналізу цих об'єктів обліку. У зарубіжній літературі вагомий внесок з приводу дослідження бухгалтерського обліку здійснили О.Галаган, З. Макаров, Л.Флорі, Ф.Ескобар, Е.Ліоте та інші.

З урахуванням кількості опублікованих наукових досліджень вітчизняних та зарубіжних вчених можна зробити висновок що тема є доволі актуальною, залишається достатньо спірних питань, які потребують сучасних рішень зокрема щодо нарахування доходів та витрат, їх розподілу та прийняття управлінських рішень за результатами аналізу діяльності.

Метою дослідження є пошук та розв'язання проблем обліку та аналізу доходів та витрат основної діяльності підприємства.

Згідно з поставленою метою, підлягають розв'язанню такі **завдання**:

1. Дослідження теоретичних та організаційних основ обліку доходів та витрат;
2. огляд організаційно-економічної характеристики підприємства «Інком-М»;
3. виявлення та вивчення проблем обліку доходів та витрат на прикладі підприємства «Інком-М»;
4. ознайомлення з нормативно-правовою базою та літературними джерелами по темі дослідження;
5. дослідження правил документального оформлення господарських операцій пов'язаних з формування доходів та витрат підприємства;
6. вивчення теоретичних підходів до проведення аналізу доходів та витрат;
7. проведення розрахункових досліджень доходів та витрат підприємства «Інком-М», виявлення проблемних аспектів та пропонування шляхів їх вирішення.

Об'єктом дослідження виступають визначенні доходи та витрати від основної діяльності ПП «Інком-М».

Предметом дослідження є сукупність організаційних та методичних засад обліку та аналізу доходів та витрат основної діяльності.

При дослідженні використовувалися різні **методичні прийоми**, зокрема діалектичний підхід щодо аналізу показників доходів та витрат, побудова розрахункових таблиць, методи порівняння, аналіз, узагальнення, теоретичний аналіз наукових публікацій, моделювання, спостереження, опитування, документальна перевірка. Основним методом виступає систематичний підхід до дослідження доходів та витрат підприємства, у урахуванням причинно-наслідкових зв'язків.

Наукове дослідження проводилось на основі **інформаційної бази**, а саме первинної документації, фінансової звітності, внутрішньої регулюючої документації приватного підприємства «Інком-М».

Структура роботи включає вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел та додатки.

У вступі визначено актуальність теми дослідження, поставлено мету і завдання, вказано об'єкт та предмет дослідження, методи, інформаційну базу, яка використовувалась при роботі, а також розкрита сутність роботи, що була виконана у кожному з розділів.

У першому розділі розкривається сутність доходів та витрат як економічної категорії, підходи до їх класифікацій, а також нормативно-правова база їх сутності та обліку.

У другому розділі узагальнено основні аспекти організації обліку підприємства, що стосуються доходів та витрат основної діяльності, документування операцій щодо визнання доходів та витрат, їх методика та відображення інформації при них у формах фінансової звітності.

У третьому розділі проаналізовано фінансову звітність підприємства щодо стану та динаміки доходів та витрат, проведено факторний аналіз витрат досліджуваного підприємства, теоретичні засади аналізу об'єкта дослідження.

Загальний обсяг випускної кваліфікаційної роботи магістра становить 64 сторінок друкованого тексту, включає 19 таблиць, 4 рисунків (схем та графіків), 18 додатків, список використаних джерел налічує 99 найменувань.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ ОСНОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1.1 Доходи та витрати як економічна категорія

У сучасних мінливих економічних реаліях суб'єкту господарювання все важче зберігати економічну стабільність та безперервність діяльності, забезпечувати зростання та перешкоджати скороченню обсягів діяльності. Така ситуація вимагає втручання кваліфікованого управлінського персоналу для прийняття вірних рішень з метою одержання доходу та прибутку.

Нормативно-правовим документом, який регулює порядок розкриття інформації в бухгалтерському обліку доходів є положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» в редакції від 03.11.2020р.

Згідно П(С)БО 15 дохід визнається під час збільшення активу або зменшення зобов'язання, що зумовлює зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків учасників підприємства), за умови, що оцінка доходу може бути достовірно визначена [54].

Тож, дохід повинен покривати всі зобов'язання та витрати, які були понесені задля отримання цього ж доходу, та збільшувати власний капітал шляхом отримання прибутку. Таким чином, не всі надходження є доходами, та не всі доходи відіграють роль у формуванні прибутку.

Дослідження з приводу поняття доходів та його економічної сутті почалося декілька століть тому і триває дотепер. Тож існує багато підходів до визначення категорії «дохід» та багато опублікованих праць сучасних вчених з цього приводу.

Економічні дослідження сутності доходу висвітлювали в своїх працях такі зарубіжні та вітчизняні фахівці економічної галузі : Ф.Ф. Бутинець, В.В. Кулішова, Л.І Пославська, Л.В. Нападовська, Н.М. Бондар, Т.О. Примаць, С.Ю. Шара, М.С. Пушкар, Т.В. Давидюк, С.В. Свірко, А.В.Резніченко, Г.І.Башнянин,

В.С. Іфтемічук, Ч. Хорнгерн, А.Сміт, Дж.Хікс, Є.В.Мниха, В.О. Озеран, О.В. Манойленко, Т.І. Ломаченко, О.Є. Кононова та багато інших.

В одному із підходів до визначення поняття «дохід» за основу беруть економічний показник «виручка» тобто величину виторгу (отриманих коштів) від реалізації товарів, робіт та послуг. Прикладом такого підходу є визначення дане Бутинцем Ф.Ф. : «Як економічна категорія дохід (виручка) є потоком грошових коштів та інших надходжень за певний період, отриманий від продажу продукції, товарів, робіт, послуг.» [9]. Але такий підхід, на мою думку, повністю не охоплює все поняття категорії та є доволі вузьким, оскільки не враховує доходи, які можуть бути отримані суб'єктом господарювання від здійснення інших господарських операцій, що приносять економічні вигоди у вигляді грошових коштів, зокрема це є роялті, дивіденди, доходи від здачі об'єктів в операційну оренду, проценти та інші.

Напротивагу Бутинцю Ф.Ф. є визначення дане Грузіновим В.П., який включає до поняття «дохід» отримані грошові кошти від позареалізаційних операцій: «Дохід підприємства складається з виручки від реалізації продукції (робіт, послуг), основних засобів (зайвих) й іншого майна підприємства, а також із доходів від позареалізаційних операцій» [98]. Схожі трактування надають такі вчені: Бланк І.А., Бондар Н.М., Ушакова Н.М., Чуєв І.Н.

Також є певна кількість науковців, які формулюють визначення поняття «дохід підприємства» схоже до поданого в П(С)БО, тобто пов'язують з категорією «економічні вигоди». Так у своїй праці Кононова О.Є. надає таке визначення: «Доходи - це збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які ведуть до збільшення власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників)» [60].

З таким трактуванням погоджується Шмиголь Н.М.: «Дохід підприємства – це збільшення економічних вигід внаслідок надходження активів і/або погашення зобов'язань, що приводить до зростання капіталу організації, за винятком внесків учасників (власників майна), та отримане внаслідок використання в

господарському процесі залучених для цього економічних ресурсів та конкурентних переваг в умовах прийняттого рівня підприємницького ризику» [24].

Проте таке визначення поняття піддається критиці, оскільки очевидно, що не всі зменшення зобов'язань та збільшення активів призводять до виникнення доходу, доходом є саме погашення виписаних рахунків та надходження грошових коштів.

У Додатку А наведені різні формулювання вчених щодо сутності поняття «дохід».

Продемонстровано достатньо неоднозначні підходи до визначення поняття доходу. Тож, О.Є. Кононова та В.І. Шмиголь майже повністю погоджуються з твердженням запропонованими в П(С)БО. О.Волков, Ю.І. Продіус, Г.І.Башнянин, В.С. Іфтемічук, Бутинець Ф.Ф., В.П. Грузінов пов'язують категорію доходів з отриманням саме грошових коштів від наданих економічних вигід, такий підхід є слушним, оскільки на основі доходу формується показник прибутку, який виражається в грошовому виразі. Зарубіжний вчений Дж. Хікс в своїх наукових працях описує поняття доходу як категорію, що включає комплексне поєднання показників.

Більш складно та суперечливою категорією є витрати. Кожен суб'єкт господарювання будь-якої організаційно-правової форми в своїй діяльності несе витрати. Витрати є одним з головних об'єктів обліку та важливим показником діяльності. Всі без винятку економічні суб'єкти прагнуть максимально оптимізувати цю категорію, через це існує безліч варіантів рішень по управлінню витратами.

Витрати є певно найстарішою досліджуваною категорією. Родіна О.В. у своїй статті «Історичний розвиток категорії «витрати» запевняє, що в історичних пам'ятках древнього Єгипту збереглися записи щодо управління владою та контроль за виробництвом і розподілом. Тобто актуальні питання на даний момент підіймались ще в XXII ст. до н.е..

У відповідності до НП(С)БО 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" та П(С)БО 16 «Витрати» витрати – це зменшення економічних вигід у вигляді

вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власниками) за звітний період [53,55]. При такому трактуванні поняття, витрати виражаються у вигляді наслідку від здійснених операцій з активами та капіталом.

Дослідженням трактування поняття витрати займалися багато зарубіжних та вітчизняних вчених. Зокрема це були: Хел Р. Веріан, Зайдель Х., Грещак М.Г., Коцюба О.С., Мельник Л.Г., Карінцева О.І., Шмален Г., Роберт Н.Антоні, Г.А.Велш, Д.Г. Шорт, В.В.Сопко, Л.В. Нападівська, Ю.С. Цал-Цалко та багато інших.

Так Л.В. Нападівська вважає, що: «Витрати – це ресурси, які споживаються у процесі виробництва, включаючи матеріальні, фінансові, трудові, а також інші види ресурсів, вартісний вираз спожитого обсягу яких формує витрати» [52].

Схоже за суттю визначення поняття «витрати» надає Грещак М.Г., Коцюба О.С.: «Витрати - це обсяг використаних ресурсів підприємства у грошовому вимірі для досягнення певної мети» [17].

Тобто ототожнюють поняття «витрати» з ресурсами, які використовуються для створення певного блага, вони можуть бути матеріальними, трудовими та фінансовими.

Вагомий внесок в розвиток дослідження категорії витрат вніс Ю.С. Цал-Цалко. У свої працях він розглядав категорії «витрати підрозділу» та « витрати підприємства». «Витратам підрозділу» є вартісне вираження ресурсів задіяних в процесі виробництва блага, що і формулюють собівартість товарів, «витрат підприємства» визначає згідно бухгалтерського підходу, тобто зменшення активів та капіталу компанії [91].

Схожою є думка В.В. Сопка «Витрати виникають у процесі господарської діяльності підприємств у зв'язку з використанням під час виробництва продукції відмінних за своїми властивостями ресурсів» [81].

У Додатку Б згруповано результати досліджень категорії «витрати».

Проаналізувавши наукові роботи вчених-економістів можна дійти висновку що є багато підходів до трактування цього економічного показника. Це зумовлено необхідністю ведення чотирьох видів обліку на підприємстві: бухгалтерський, управлінський, податковий та фінансовий.

В цілому варто зазначити, що поняття витрати це є вартісне вираження всіх використаних ресурсів, зокрема матеріальних, трудових та фінансових, у процесі виробництва продукції, надання послуг, реалізації товарів, які становлять собівартість продукту, що призводить до зменшення (вибуттям) активів, нарахування зобов'язань.

Стосовно поняття «дохід» автори доходять висновку, що це один з найважливіших об'єктів бухгалтерського обліку, та являє собою один з видів фінансового результату підприємства, його отримання відбувається в результаті реалізації економічних благ, та супроводжується отриманням грошових коштів.

Отже, проаналізувавши теоретичні підходи до визначення категорій «доходи» та «витрати» можна дійти висновку, що єдиного визначення не існує, та потребує більших досліджень господарської діяльності, оскільки дані поняття прямо впливають на фінансовий результат підприємства, який зокрема і формує величину нарахованого податку на прибутку, за рахунок якого формується державний та місцевий бюджет України.

1.2 Класифікація доходів та витрат

Одним із важливих аспектів ведення бізнесу є контролювання доходів, для полегшення цього процесу слід класифікувати доходи. Оскільки на підприємствах ведеться бухгалтерський та управлінський облік, класифікують доходи відповідно. Для цілей бухгалтерського обліку використовуються поділ поданий в П(С)БО 15, який систематизує дефініцію «доходи» відповідно до видів ведення господарської діяльності, а саме основної (операційної), фінансової та інвестиційної. Така класифікація допомагає провести ефективну оцінку діяльності

компанії, оскільки чітко окреслені доходи допомагають зрозуміти їх економічний зміст та сприяє прийняттю вірних управлінських рішень.

Використання класифікації за П(С)БО є зручна також в аспекті створення фінансової звітності за результатами діяльності, оскільки форми звітів маєть однойменні статті, що полегшує роботу облікового персоналу.

Таким чином елементами доходу згідно П(С)БО 15 є:

Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) - загальний дохід (виручка) від реалізації продукції, товарів, робіт або послуг без вирахування наданих знижок, повернення раніше проданих товарів та непрямих податків і зборів (податку на додану вартість, акцизного збору тощо) [54].

Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) визначається шляхом вирахування з доходу від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг наданих знижок, вартості повернутих раніше проданих товарів, доходів, що за договорами належать комітентам (принципалам тощо), та податків і зборів. [54].

Інші операційні доходи включають суми інших доходів від операційної діяльності підприємства, крім чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), зокрема: дохід від операційної оренди активів; дохід від операційних курсових різниць; відшкодування раніше списаних активів; дохід від роялті, відсотків, отриманих на залишки коштів на поточних рахунках в банках, дохід від реалізації оборотних активів (крім фінансових інвестицій), необоротних активів, утримуваних для продажу, та групи вибуття тощо [54].

Фінансові доходи включають дивіденди, відсотки та інші доходи, отримані від фінансових інвестицій (крім доходів, які обліковуються за методом участі в капіталі) [54].

Інші доходи включають дохід від реалізації фінансових інвестицій; дохід від неопераційних курсових різниць та інші доходи, які виникають у процесі господарської діяльності, але не пов'язані з операційною діяльністю підприємства [54]. (Див. Додаток В).

Для цілей бухгалтерського обліку доходи поділяють за відношенням до звітних періодів, таким чином вони можуть бути: минулими, поточними та майбутніми.

Для цілей податкового обліку є слушна класифікація, яка поділяє доходи на ті, які включають при розрахунку оподаткованого прибутку та на ті, які не включають.

Аналізуючи публікації вчених-економістів доречно також виділити поділ доходів на:

- планові та позапланові;
- звичайні та надзвичайні;
- релевантні та нерелевантні;
- контрольовані та неконтрольовані;
- грошові та не грошові;
- внутрішні та зовнішні [51].

Такий поділ є корисним для управлінського персоналу, оскільки забезпечує контрольну функцію, допомагає при аналізі окремих господарських операцій та допомагає при прийнятті вірних управлінських рішень.

Протягом всього часу існування досліджень економічних процесів, зокрема формуванню витрат, особливу увагу та інтерес вчені проявляли щодо проблеми їх систематизування. На даний момент існує безліч різних підходів до класифікації витрат, проте не існує єдиної та універсальної системи їх поділу, тож дослідження ведуться і дотепер. Кожна окрема одиниця господарювання при веденні господарської діяльності використовує комбінацію видів витрат виходячи з особливостей підприємства та поставлених завдань, напрямів процесу управління.

Під поняттям класифікації розуміють метод пізнання об'єкту дослідження за допомогою поділу окремих елементів на класи, виявлення логічних взаємозв'язків та якісних характеристик.

Витрати згруповано за найпоширенішими класифікаційними ознаками в Україні згідно з дослідженнями вітчизняних вчених-економістів:

- по відношенню до виробничого процесу: основні та накладні витрати;
- по відношенню до обсягів виробництва: умовно-постійні та умовно-змінні;
- за способом віднесення на собівартість окремих видів виробництва: прямі та непрямі витрати;
- за календарним періодом: поточні, одноразові та довгострокові;
- за видами витрат: витрати за економічними елементами та витрати за статтями калькуляції;
- за єдністю складу: прості та комплексні;
- за участю у виробничому процесі: виробничі та невиробничі;
- за місцем виникнення: за цехами, за дільницями, за службами та іншими структурними підрозділами виробництва;
- за видами продукції (робіт, послуг): витрати на вироби, витрати на групи виробів та витрати на замовлення;
- за способом визначення собівартості додаткової одиниці продукції.: маржинальні та середні (Див. Додаток Г).

Така класифікація витрат є більш корисною при проведенні управлінського обліку, вона є не регламентованою з боку держави та обирається кожним підприємством виходячи з особливостей та специфіки ведення діяльності.

Управлінському персоналу варто проаналізувати та обрати необхідні категорії, оскільки це допомагає при аналізі витрат, їх прогнозуванню та оптимізації.

П(С)БО 16 «Витрати» для цілей ведення бухгалтерського обліку пропонує використання іншого підходу до класифікації: поділ на витрати, що відносяться до собівартості виготовленої продукції, реалізованих товарів, наданих послуг, загальновиробничі витрати, адміністративні та витрати на збут.

Згідно стандарту, собівартість реалізованої продукції складається з трьох елементів: виробнича собівартість, нерозподілених постійних загальновиробничих витрат та наднормативних виробничих витрат.

Виробнича собівартість включає:

1) прямі матеріальні витрати:

- сировина та основні матеріали, що утворюють основу вироблюваної продукції;
- купівельних напівфабрикати та комплектуючі вироби;
- допоміжні та інші матеріали, які можуть бути безпосередньо віднесені до конкретного об'єкта витрат [55].

2) прямі витрати на оплату праці - заробітна плата та інші виплати робітникам, зайнятим у виробництві продукції, виконанні робіт або наданні послуг, які можуть бути безпосередньо віднесені до конкретного об'єкта витрат [55].

3) інші прямі витрати - всі інші виробничі витрати, які можуть бути безпосередньо віднесені до конкретного об'єкта витрат, зокрема відрахування на соціальні заходи, плата за оренду земельних і майнових паїв, амортизація, втрати від браку, які складаються з вартості остаточно забракованої з технологічних причин продукції (виробів, вузлів, напівфабрикатів), зменшеної на її справедливую вартість, та витрат на виправлення такого технічно неминучого браку [55].

Загальновиробничі витрати - змінні витрати на обслуговування і управління виробництвом (цехів, дільниць), що змінюються прямо (або майже прямо) пропорційно до зміни обсягу діяльності. Змінні загальновиробничі витрати розподіляються на кожен об'єкт витрат з використанням бази розподілу (годин праці, заробітної плати, обсягу діяльності, прямих витрат), виходячи з фактичної потужності звітного періоду [55].

Постійні витрати на обслуговування і управління виробництвом, що залишаються незмінними (або майже незмінними) при зміні обсягу діяльності. Постійні загальновиробничі витрати розподіляються на кожен об'єкт витрат з використанням бази розподілу. Нерозподілені постійні загальновиробничі

витрати включаються до складу собівартості реалізованої продукції (робіт, послуг) у періоді їх виникнення. Загальна сума розподілених та нерозподілених постійних загальновиробничих витрат не може перевищувати їх фактичну величину [55].

Всі статті мають чітку регламентацію з боку законодавства та визначають і конкретизують, які витрати відносяться до тієї чи іншої категорії (див. Додаток Д)

Таким чином, Законодавством чітко регламентовано, які конкретно витрати слід відносити до якої категорії. Проте таке розмежування є необов'язковим, оскільки П(С)БО вважається лише рекомендаціями, і кожне підприємство має право обирати власну класифікацію.

Говорячи про витрати основної діяльності підприємства варто звернути увагу на витрати адміністративного характеру та витрати на збут. Якщо підприємство має діяльність з виробництва, то має місце калькулювання та чіткий поділ витрат на ті, які входять до виробничої собівартості, загальновиробничі, які мають бути розподілені згідно з базами розподілу, та постійні. Проте в Україні за статистикою більшість підприємств є торгівельними, тому вони майже не використовують такий поділ, оскільки всі витрати пов'язані саме з реалізованим товаром відразу відносять до собівартості без чіткого їх розмежування.

Витрати адміністративного характеру та на збут мають місце на всіх підприємствах і важливим об'єктом дослідження. Законодавством чітко регламентовано, що саме до них відносити та виділені окремі рахунки обліку (див. Додаток Е).

Згідно з П(С)БО 16 адміністративні витрати – це:

загальні корпоративні витрати (організаційні витрати, витрати на проведення річних зборів, представницькі витрати тощо);

- витрати на службові відрядження і утримання апарату управління підприємством та іншого загальногосподарського персоналу; витрати на утримання основних засобів, інших матеріальних необоротних активів загальногосподарського використання (операційна оренда, страхування майна,

амортизація, ремонт опалення, освітлення, водопостачання, водовідведення, охорона);

- винагороди за професійні послуги (юридичні, аудиторські, з оцінки майна тощо);

- витрати на зв'язок (поштові, телеграфні, телефонні, телекс, факс тощо);

- амортизація нематеріальних активів загальногосподарського використання;

- витрати на врегулювання спорів у судових органах; податки, збори та інші передбачені законодавством обов'язкові платежі (крім податків, зборів та обов'язкових платежів, що включаються до виробничої собівартості продукції, робіт, послуг);

- плата за розрахунково-касове обслуговування та інші послуги банків, а також витрати, пов'язані з купівлею-продажем валюти;

- інші витрати загальногосподарського призначення [55].

Витрати на збут – це:

- витрати пакувальних матеріалів для затарювання готової продукції на складах готової продукції;

- витрати на ремонт тари;

- оплата праці та комісійні винагороди продавцям, торговим агентам та працівникам підрозділів, що забезпечують збут;

- витрати на рекламу та дослідження ринку (маркетинг);

- витрати на передпродажну підготовку товарів;

- витрати на відрядження працівників, зайнятих збутом;

- витрати на утримання основних засобів, інших матеріальних необоротних активів, пов'язаних зі збутом продукції, товарів, робіт, послуг (операційна оренда, страхування, амортизація, ремонт, опалення, освітлення, охорона);

- витрати на транспортування, перевалку і страхування готової продукції (товарів), транспортно-експедиційні та інші послуги, пов'язані з транспортуванням продукції (товарів) відповідно до умов договору (базису) поставки;

-витрати на гарантійний ремонт і гарантійне обслуговування;

-витрати на страхування призначеної для подальшої реалізації готової продукції (товарів), що зберігається на складі підприємства; витрати на транспортування готової продукції (товарів) між складами підрозділів (філій, представництв) підприємства;

-інші витрати, пов'язані зі збутом продукції, товарів, робіт, послуг [55].

Таким чином, продемонстрована класифікація та склад кожного запропонованого виду витрат є найбільш вживаним та найзручнішим поділом з боку ведення бухгалтерського обліку. Оскільки однойменними є рахунки бухгалтерського обліку запропонованими в Плані рахунків та статті у Звіті про фінансові результати, який зобов'язане подавати кожне підприємство, що спрощує складання звіту бухгалтеру та зменшує ймовірність викривлення та допущення помилок.

1.3 Нормативно-правова база щодо доходів та витрат

Господарська діяльність всіх підприємств, організацій та установ регулюється з боку держави, шляхом створення нормативно-правової бази.

Нормативна база – це роз'яснення щодо діяльності підприємств, установ, організацій всіх сфер ведення господарської діяльності, форм власності та масштабу діяльності на державному рівні за допомогою законодавчо встановлених та затверджених нормативно-правових актів від найвищих гілок влади у державі.

Нормативно-правове забезпечення обліку доходів та витрат встановлюється найвищими гілками влади, зокрема це законодавчою, виконавчою та представницькою, Міністерством фінансів України, іншими міністерствами та відомствами, і кожним підприємством зокрема. Нормативна база сприяє повноцінному функціонуванню та розвитку фінансового обліку, направлена на покращення правильного та повного відображення фінансової інформації кожного підприємства в нашій державі.

У зв'язку з частою зміною в Україні економічної, політичної, соціальної, інтеграційної ситуації нормативна база зазнає постійних змін та удосконалень, з'являються нові нормативно-правові акти, тому для надання актуальної фінансової звітності, аналітичних показників бухгалтеру варто на постійній основі покращувати власні професійні навички та актуалізувати їх.

Побудова системи бухгалтерського обліку доходів та витрат суб'єкта господарювання прямо залежить від нормативно-правової бази в країні в якій веде свою діяльність цей суб'єкт, яка регулює економічні відносини з державою та іншими суб'єктами господарювання, з персоналом, в цьому і полягає важливість та актуальність дослідження даного питання.

Сучасна нормативно-правова база України формується протягом декількох десятиріч з моменту незалежності, тому вона на даний момент має багато спірних питань, ряд методологічних недоліків та постійно удосконалюється, досліджується та аналізується вченими-економістами.

Питання законодавчого забезпечення бухгалтерського обліку доходів та витрат досліджували та аналізували у своїх наукових працях безліч вчених, зокрема: Бутинець Ф.Ф., Дерій В.А., Сук Л.К., Гуцаленко Л.В., Маренич Т.Г., Костюченко В., Кірійцев Г.Г., Герасим П.М., Хомин П.Я., Швець В.Г., Лінник В.Г., Лучко М.Р. та інші.

Аналізуючи наукові публікації авторів можна дійти висновку, що нормативно-правове регулювання обліку доходів та витрат підприємства можна систематизувати за п'ятирівневою системою, хоча деякі автори поділяють її на чотирирівневу, проте суттєвих різниць ці поділи не мають. До кожного з рівнів належить певний ряд документів та в залежності від ступенів важливості та обов'язку до виконання вони розподілені (рис. 1.1).

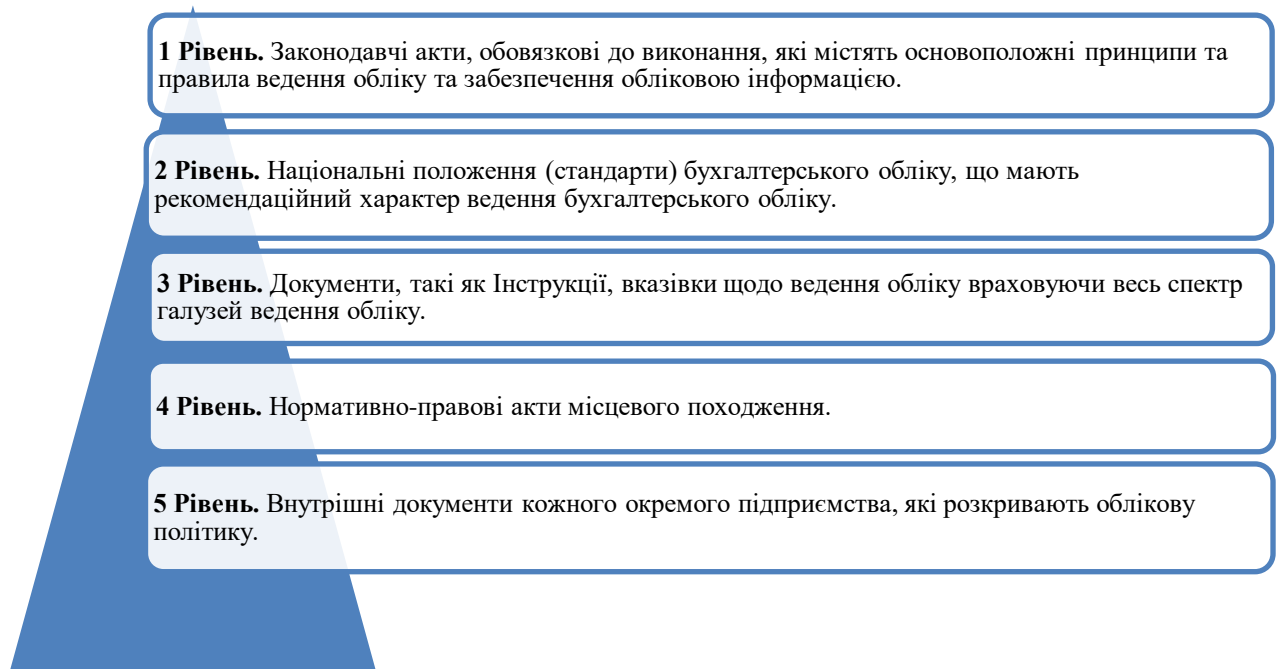


Рис. 1.1. П'ятирівнева система документального забезпечення обліку доходів та витрат основної діяльності підприємства. Розроблено автором на основі [21]

До нормативних документів першого рівня відносять законодавчі документи обов'язкові до виконання при веденні своєї господарської діяльності всіма підприємствами, окрім тих що належать до власності держави, вони містять основні засади та принципи обліку зобов'язань підприємства.

Найголовнішим нормативно-правовим документом є Конституція України. Конституцією встановлено економічні свободи та права громадян, це і право на ведення підприємницької діяльності, можливості у сферах створення, розподілу та використання матеріальних благ, забезпечує здорове конкурентне середовище для розвитку бізнесу, проголошує повноваження органів управління, суб'єктів господарської діяльності та громадян [43].

Основним документом, що регулює правила, принципи ведення бухгалтерського обліку та подання фінансової звітності є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV від 16.07.1999р. Цей Закон визначає правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні [73]. Закон надає визначення таких понять як «Дохід», «Витрати», «Зобов'язання», «Економічна вигода» та інші, які впливають на розуміння правильності

віднесення тих чи інших вигід або зобов'язань до понять доходів та витрат. Закон визначає принципи ведення обліку, зокрема принцип нарахування, який зобов'язує відображати доходи та витрати в момент їх виникнення, в незалежності від обороту грошових коштів по цим операціям. Законом покладено повноваження з питань методології на Міністерство фінансів, а саме затвердження Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку.

Іншими основними документами, що відносять до 1 рівня системи забезпечення нормативною базою в сфері обліку є Податковий кодекс України, Господарський кодекс України та Цивільний кодекс України.

Податковий кодекс України дає визначення поняттю «доходів» та «витрат», зокрема визначає їх склад, розподіляє доходи на дві групи, які оподатковуються та не оподатковуються, регламентує особливості стягнення податків, визначає суб'єкти та об'єкти оподаткування. Податковий кодекс визначає дату виникнення доходу, тож і зокрема дату виникнення податкового зобов'язання. Так датою виникнення доходу за реалізованими товарами є дата переходу права власності на продукцію, при реалізації послуг – дата складання акту виконаних робіт, згідно чинного законодавства. Важливим елементом, який регламентує Податковий кодекс є податкові різниці, які виникають при формування фінансової звітності.

Постанова КМУ «Про затвердження Порядку подання фінансової звітності» № 419 від 28.02.2000р., яка зазначає строки, форми та склад фінансової звітності, що мають подавати юридичні особи до контролюючих органів в залежності від організаційно-правових форм та форм власності.

Також прикладом таких документів є Положення Мінфіну України «Про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку» № 88 від 24.05.1995р., що зазначає вимоги до складання первинних документів, зокрема і тих що підтверджують факти виникнення доходів та витрат на підприємстві при веденні їх господарської діяльності.

До другого рівня системи відносяться Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, що мають рекомендаційний характер ведення бухгалтерського обліку, проте на практиці майже всі юридичні особи спираються

та використовують ці положення при відображенні господарських операцій та формуванні своєї фінансової звітності.

До НП(С)БО, які надають інформацію щодо відображення доходів та витрат належать:

- НП(С)БО 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”
- НП(С)БО 15 “Дохід”
- НП(С)БО 16 “Витрати”

Вони визначають методологічні аспекти формування та відображення в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності інформації щодо доходів та витрат, зокрема визначають типову форму №2 «Звіт про фінансові результати», класифікацію понять, порядок оцінки та включення тих чи інших вигід до певних статей, розкриття їх у фінансовій звітності.

Такі рекомендації постійно досліджуються та удосконалюються вченими-економістами, що провокують зміни, доповнення або принципово нові акти, таким чином наказом №73 прийняли НП(С)БО №1, який замінив П(С)БО №1, 2, 3, 4, 5.

3 рівень - документи, такі як Інструкції, вказівки щодо ведення обліку враховуючи весь спектр галузей ведення обліку. Зокрема це є Інструкція № 291 від 30.11.1999р., Методичні рекомендації № 356 від 29.12.2000р., та інші нормативно-правові акти та методичні рекомендації Міністерства фінансів. Такі документи конкретизують НП(С)БО, що допомагає обліковим працівникам у вирішенні спірних питань, щодо обліку доходів та витрат, мають докладні роз’яснення щодо рахунків бухгалтерського обліку та правильності їх застосування.

Щодо четвертого рівня, до якого відносять нормативно-правові акти місцевого самоврядування, вони можуть мати вплив на ведення діяльності юридичної особи, наприклад стягненням додаткових податків туристичних та екологічних наприклад.

Законом України від 16.07.1999р. № 996-XIV було надано право юридичним особам встановлювати внутрішню облікову політику, яка має

вирішальний вплив на відображення витрат та формування доходів підприємства, формування та подання фінансової звітності, створену з урахуванням специфіки діяльності, проте в межах вищих нормативно-правових актів.

Облікова політика – основний документ, на якому базується ведення всього бухгалтерського обліку на підприємстві. Згідно Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» на підприємство покладено обов'язок з боку держави щодо створення наказу про облікову політику, яка являється головним та першочерговим документом на підприємстві, він регламентує порядок та норми ведення обліку і є його фундаментом. Облікова політика повинна бути розробленою з урахуванням особливостей конкретного підприємства, зокрема організаційно-правової форми, обсяги виробництва, масштаби ведення діяльності, галузеві особливості, оскільки всі прописані в ній норми можуть суттєво вплинути на оподаткування суб'єкту підприємства, а також на достовірність та об'єктивність фінансової звітності.

Нормативно-правові акти України наводять таке визначення терміну: облікова політика - сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності [73].

Метою складання облікової політики є вибір найвигідніших та найзручніших методів обліку окремих ділянок обліку задля забезпечення виконання основного завдання ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності: надання достовірної та неупередженої інформації щодо реального фінансового стану суб'єкта господарювання. Важливим є момент, що в обліковій політиці не слід дублювати всі норми ведення бухгалтерського обліку, а лише в тих аспектах, де законодавством надається альтернатива вибору.

Розробляти облікову політику слід ще до початку ведення господарської діяльності під контролем керівника підприємства або уповноваженої особи та оформлювати наказом (розпорядженням). Облікова політика переглядається у випадку змін у законодавстві або при вирішенні підприємством змінити один метод обліку на інший.

Кожне підприємство обов'язково прописує метод амортизації основних засобів, інших необоротних матеріальних активів та нематеріальних активів відштовхуючись від способу отримання економічних вигід після використання цих активів. П(С)БО пропонує такі методи амортизації: прямолінійний, зменшення залишкової вартості, прискореного зменшення залишкової вартості, кумулятивний, виробничий. Від вибору методу амортизації залежить сума віднесених в майбутньому витрат на амортизацію. Обліковою політикою ПП «Інком-М» зазначений прямолінійний метод амортизації, який передбачає пропорційний розподіл вартості об'єкту основних засобів протягом строку корисного використання (Додаток Ж). Вважається, що даний метод найменше впливає на викривлення суми нарахованих витрат.

Для амортизації необоротних матеріальних активів стандартом запропоновано нарахування амортизації у розмірі 100% об'єкта амортизації при вводі в експлуатацію, або 50% вартості при вводі та 50% при вилученні об'єкта. Досліджуване підприємство обрало перший метод, таким чином в місяці введення об'єкту витрати будуть дещо завищені, та в наступних періодах зовсім не впливатимуть на розмір витрат, хоча будуть використовуватися та сприятимуть отриманню доходів.

Достатній вплив на величину нарахованих витрат має метод списання запасів, П(С)БО пропонує використання таких: ФІФО, ідентифікованої або середньозваженої собівартості, нормативних витрат та ціни продажу. ПП «Інком-М» використовує метод ФІФО, який дещо викривлює показник собівартості, оскільки в такому випадку вона рахується за цінами, які можуть бути дещо застарілими відносно до ринкових цін, але при використанні методу ФІФО є об'єктивною вартість залишків запасів.

Для виробничих підприємств існує ще один важливий елемент, а саме розподіл загальновиробничих витрат. В цій частині має зазначатись обрана підприємством база розподілу загальновиробничих витрат. Нею можуть виступати: години праці, заробітна плата, обсяг діяльності, прямі витрати або інший зручний підприємству показник. Оскільки ПП «Інком-М» є торгівельним

підприємством та не має процесу виробництва, відповідно загальновиробничі витрати не розподіляє та вважає їх постійними нерозподіленими та включає до собівартості реалізованої продукції в цілому в кінці кожного звітного періоду.

Також підприємство зазначає, який клас рахунків бухгалтерського обліку вибирає для обліку витрат, це може бути дев'ятий або восьмий клас. Досліджуване підприємство використовує дев'ятий клас.

В обліковій політиці слід вказувати обраний метод розподілу транспортно-заготівельних витрат, вони бувають: з прямим включенням до собівартості, облік на окремому субрахунку. При прямому включенні ТЗВ, відбувається розподіл суми витрат між товарами, пропорційно до кількості, ваги або вартості. При використанні обліку на окремому субрахунку, ТЗВ розподіляється в кінці періоду в середньому між групами товарів. Аналізуючи облікову політику підприємства «Інком-М», виявлено використання першого методу. На мою думку, даний метод зручний у випадку ПП «Інком-М», оскільки існує невелика кількість номенклатур, і тому легко їх розподіли і відразу розуміти собівартість закупленого товару, хоча аналізуючи облік, можна виявити, що таким розподілом компанія не користується.

Стосовно доходів, облікова політика повинна містити дату та порядок їх визнання, класифікацію. Також рекомендовано прописати умови визнання коштів цільового фінансування доходом підприємства, методи оцінки ступеня завершеності операцій з надання послуг. В обліковій політиці досліджуваного підприємства, зовсім мало приділяється уваги щодо доходів. Зазначено, що на підприємстві існує два види доходів: виручка від реалізації та інші операційні доходи, та прописано умови визнання при наданні послуг покупцям. Які саме доходи повинні бути віднесені до доходу від реалізації, а які вважатимуться іншими операційними обліковою політикою ПП «Інком-М» не зазначено.

Рахунки для обліку доходів та витрат на ПП «Інком-М» в кінці періоду списуються на субрахунок 791 «Результати основної діяльності».

Загалом на вітчизняних підприємствах недооцінена важливість формування облікової політики, існує практика нехтування даного факту. По-перше існування

якісно розробленої облікової політики значно полегшує роботу бухгалтера, впорядковує його діяльність. По-друге, облікова політика істотно впливає на формування загального фінансового результату діяльності, від якого залежить наступний вектор діяльності та розвитку конкретного підприємства.

Іншою проблемою є вибір методів обліку виходячи з простоти їх застосування, не враховуючи можливості других методів, їх можливого більш ефективного використання з економічної точки зору.

Тож на підприємстві повинна бути якісно розроблена, належним чином оформлена, з урахуванням всіх особливостей діяльності, затверджена керівником облікова політика, яка б забезпечувала ведення бухгалтерського обліку відповідно до поставлених завдань: надання правдивої, достовірної, своєчасної та повної інформації.

РОЗДІЛ 2

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ

2.1 Документування операцій щодо визнання доходів та витрат

Документування господарських операцій є важливим етапом ведення бухгалтерського обліку, оскільки на основі первинної документації складаються фінансові звіти, на основі яких приймають управлінські рішення. Загалом, документування – це процес первинної реєстрації всіх господарських процесів, об'єктів, операцій. Документування повинно здійснюватися суцільно та безперервно протягом всього періоду ведення активної господарської діяльності із зазначенням і повним фіксуванням абсолютно всіх проведених процесів.

Документ повинен містити в собі правдиву, вичерпну, оперативну інформацію і являє собою доказом здійснення тієї чи іншої господарської операції. Первинні документи – це документи, створені у письмовій або електронній формі, що фіксують та підтверджують господарські операції, включаючи розпорядження та дозволи адміністрації (власника) на їх проведення [71].

Здійснення процесу складання документів чітко регламентовано в Україні. Нормативно-правовими документами щодо вимог до первинної документації є: Закон України № 996-XIV від 16.07.1999р., Закон України № 2657-XII від 02.10.1992, Положення № 88 від 24.05.1995.

Проте, не так давно в Україні запровадили електронний документообіг Законом України № 851-IV від 22.05.2003р., Законом України № 2155-VIII від 05.10.2017р., згідно яких підприємство за допомогою програмного забезпечення має можливість складати та зберігати первинні документи, податкові звіти та фінансові звіти в електронному вигляді, але зобов'язане мати ці документи на паперових носіях також.

Складання первинних документів має певні обмеження в часі, таким чином суб'єкт господарювання зобов'язаний зафіксувати проведену господарську

операцію безпосередньо в момент її здійснення, але якщо немає на це можливості, то відразу після завершення.

Коли мова йде про документальне підтвердження доходів та витрат основної діяльності, існує велике розмаїття видів та бланків первинних документів. Загалом документи, що підтверджують отримання доходу, або понесення відповідних витрат мають певні схожості.

Первинні документи бухгалтерського обліку доходів та витрат при веденні основної діяльності на ПП «Інком-М» представлені в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Первинні документи ПП «Інком-М»

№	Первинний документ	Призначення
1	Видаткова накладна (Додаток З)	це первинний документ, що підтверджує факт постачання товарів (товарно- матеріальних цінностей), як правило, від постачальника до покупця. Видаткова накладна використовується для обліку руху матеріальних цінностей усередині підприємства та їх відпуску господарствам свого підприємства, розташованим за межами його території, а також стороннім організаціям.
2	Товарно-транспортна накладна (Додаток И)	є одним із основних документів при здійсненні операцій з перевезення автотранспортом вантажів різного виду. Цей первинний документ використовується не тільки для ведення складського, оперативного та бухгалтерського обліку переміщення вантажів, а й для проведення розрахунків за перевезення таких вантажів та відображення в податковому обліку.
3	Акт приймання виконаних робіт (Додаток К)	документ призначений для відображення в обліку виконання робіт і послуг стороннім контрагентам. Бланк законодавчо не регламентований.
4	Рахунок-фактура (Додаток Л)	документ, що надається продавцем покупцеві та містить перелік товарів і послуг, їхню кількість та суму коштів, яку покупець має за них сплатити.
5	Виписка банку (Додаток М)	призначений для реєстрації операцій надходження грошових коштів на банківський рахунок організації та перерахування коштів з банківського рахунка при одержанні виписки банку за певний період (день).
6	Прибутковий касовий ордер (Додаток Н)	первинний документ, застосовується для оформлення надходжень готівки до каси підприємств (юридичних осіб). Засвідчує факт отримання грошових коштів в касу підприємства, в якості оплати за реалізований товар.
7	Видатковий касовий ордер (Додаток П)	первинний документ, що застосовується для оформлення видачі готівки з каси підприємств (юридичних осіб). Засвідчує факт видачі грошових коштів з каси підприємства, в якості оплати за придбаний товар, отримані послуги.
8	Бухгалтерська довідка	документ, який має універсальний характер, не вважається первинним документом, проте у спірних випадках може виступати доказом здійснення господарської операції.

Джерело: розроблено автором

Процес відпуску матеріальних цінностей, в нашому випадку пального, супроводжується накладними та товарно-транспортними накладними (ТТН), їх виписує продавець та зобов'язаний зробити це в декількох примірниках (для себе, покупця та водія). Саме цей документ підтверджує факт списання товару зі складу продавця та факт оприбуткування товару у покупця. ТТН має бути виписана у чотирьох примірниках, одна з завіреними підписами та печатями залишається на складі відправника, три інших у водія під час перевезення, при прибутті на місце розвантаження знову завіряться підписами та печатями. Таким чином, одна ТТН залишається у водія, інші дві відповідно мають надійти покупцю та продавцю.

Також важливим документом під час отримання матеріальних цінностей є довіреність на отримання таких. Бухгалтерія з боку покупця зобов'язана виписати довіреність, якщо це потрібно (при отриманні ТМЦ директором або уповноваженою особою діяти без довіреності згідно внутрішнього положення) та надати цей документ продавцеві (Додаток Р).

В свої діяльності ПП «Інком-М» має можливість реалізовувати талони на пальне покупцям, в такому разі застосовується особливий первинний документ, який розроблено безпосередньо компанією і має назву «Акт прийому передачі бланків дозволу». Такий акт виписується разом з видатковою накладною на товар і є підтверджуючим документом факту реалізації (Додаток С).

Для підтвердження факту здійснення закупівлі товару та отримання супутніх та інших послуг, використовуються такі ж самі бланки первинних документів. Тож підставою для зарахування до витрат певних господарських операцій використовують видаткові накладні, товарно-транспортні накладні, акти виконаних робіт та інші.

При проведенні розрахунків ПП «Інком-М» використовує рахунки-фактури, прибуткові та видаткові касові ордери, платіжні доручення та банківські виписки.

Коли мова йде про облік доходів або витрат, має місце такий документ, як бухгалтерська довідка. Початково вона не вважається первинним документом та призначена для коригування допущених помилок. Проте, також використовується

у випадку віднесення нарахованих доходів від реалізації, витрат, які формують собівартість, загальновиробничі витрати, адміністративні та витрати на збут, в кінці звітної періоду до фінансових результатів діяльності. Оформлюється також при здійсненні заліку взаємозаборгованостей з покупцем при попередній переоплаті за поставлений товар, а також віднесення визначеного фінансового результату до нерозподіленого прибутку або непокритого збитку. Таким видом документу зокрема і користується ПП «Інком-М».

В своїй бухгалтерській діяльності ПП «Інком-М» використовує комп'ютерні програми, такі як «1С:Підприємство» та «М.Е.Дос», які значно полегшують ведення бухгалтерського обліку для працівника, зменшують ймовірність допущення помилок.

Тож обліковець, при отриманні первинних документів вносить їх в базу комп'ютерної програми, яка в свою чергу на їх основі формує різного виду облікові реєстри, картки аналітичного обліку, а також формує необхідні фінансові звіти. З іншого боку фахівець за допомогою цієї ж програми формує первинні документи для покупців про реалізацію пального, а саме видаткову накладну та товарно-транспортну накладну, та при здійсненні доставки товару – акт виконаних робіт.

Дуже важливою функцією програми «М.Е.Дос» є можливість електронного документообігу, чим активно користується ПП «Інком-М» при отриманні вхідної документації та відправленні фінансових звітів до податкових органів. Проте на даний момент, досліджуване підприємство повністю не перейшло на електронний документообіг, тож частково залишається обіг документів на паперових носіях та відбувається ведення реєстрів вхідної та вихідної кореспонденції.

За умови використання покупцем однакового програмного забезпечення, ПП «Інком-М» має можливість відправити електронний документ, який покупець в свою чергу повинен підтвердити власним електронним підписом. Схему електронного документообігу на ПП «Інком-М» зображено на рисунку 2.1.

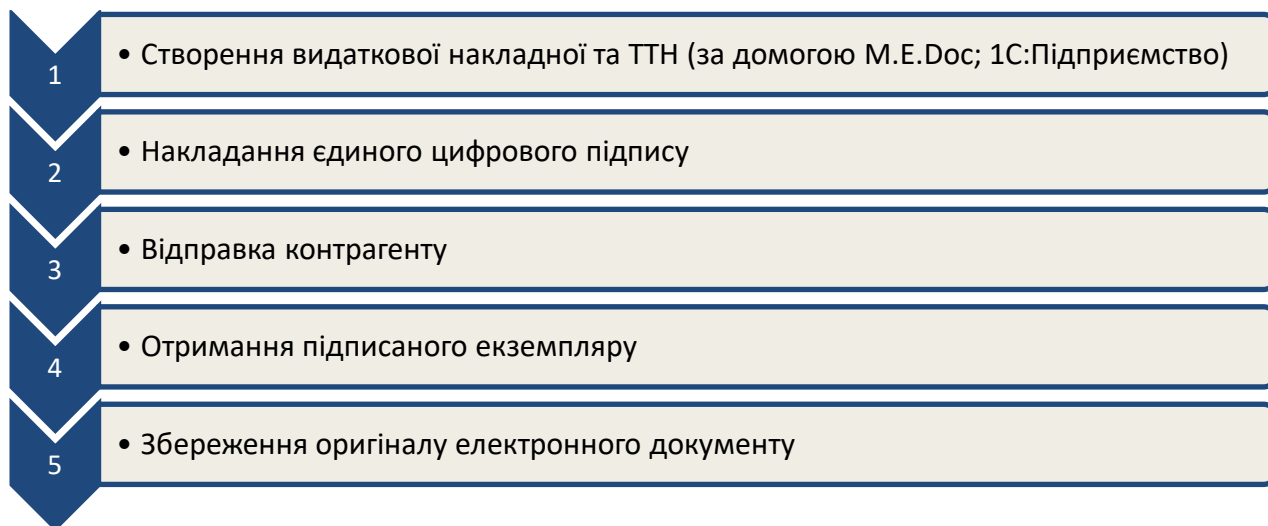


Рис. 2.1. «Схема електронного документообігу на ПП «Інком-М»

Джерело: розроблено автором

Підсумовуючи все вищесказане, можна дійти висновку, що досліджуване підприємство веде документацію згідно нормативно-правових актів та вимог українського законодавства.

2.2 Синтетичний та аналітичний облік доходів та витрат

Головною метою діяльності кожного суб'єкта господарювання є отримання прибутку, для того аби вірно сформуванню його суму необхідним є належне відображення доходів та витрат, які його формують, в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності.

Основними нормативно-правовими документами, які сприяють правильному обліку доходів та витрат на підприємстві є :

1. Закон України № 996-XIV від 16.07.1999р. Даний Закон зазначає правила та засади щодо регулювання, ведення бухгалтерського обліку у всіх його аспектах, зокрема в частині організації ведення обліку доходів та витрат основної діяльності.

2. Податковий кодекс України. Один з найважливіших нормативно-правових документів, який регулює порядок сплати та нарахування податків, зборів в Україні, що безумовно впливає на формування доходів, витрат та фінансових результатів кожного без винятку суб'єкта господарювання.

3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 15 «Дохід» затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999 № 290. Методологічні засади формування та відображення в бухгалтерському обліку доходів регулюється нормами цього стандарту, також він визначає класифікацію доходів, порядок їх визнання та оцінку.

4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 16 «Витрати» затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 р. N 318. Норми цього положення визначають засади формування витрат на підприємстві, їх класифікацію, порядок визнання та оцінку.

5. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань підприємства, а також інструкція до його застосування. В плані рахунків наводиться перелік синтетичних рахунків, за допомогою яких відбувається облік доходів та витрат, а також зазначення які саме операції відображаються на кожному з рахунків.

6. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку 18 «Дохід». Стандарт міжнародного зразку, яким регулюється облік доходів саме на міжнародній арені.

Таким чином, для накопичення та узагальнення інформації про отримані доходи від основної діяльності на підприємстві, тобто від реалізація готової продукції, товарів, робіт, послуг використовується рахунок № 70 «Доходи від реалізації». За своєю економічною суттю він є пасивним, тобто по дебету накопичуються всі отримані доходи, а по кредиту списуються або відображають вирахування з доходу (табл 2.2).

Таблиця 2.2

Порядок застосування рахунка 70 «Доходи від реалізації»

ДЕБЕТ	КРЕДИТ
1) належна сума непрямих податків (акцизного податку, податку на додану вартість та інших, передбачених законодавством); 2) результат операцій перестраховання (у кореспонденції з субрахунком 705 "Перестраховання"); 3) результат зміни резервів незароблених премій (у страхових організаціях); 4) списання у порядку закриття на рахунок 79 "Фінансові результати".	1) збільшення (одержання) доходу

Джерело: згруповано за інформацією[37]

При веденні синтетичного обліку, до рахунку 70 « Доходи від реалізації» підприємства відкривають субрахунки в залежності від особливостей діяльності кожного конкретного суб'єкта господарювання. Якщо підприємство займається виготовленням та реалізацією продукції, то використовується субрахунок 701 «Дохід від реалізації готової продукції», у разі ведення торгівельної діяльності відкривають субрахунок 702 "Дохід від реалізації товарів", а якщо фірма надає якогось виду послуги то слід використовувати субрахунок 703 "Дохід від реалізації робіт і послуг".

Оскільки досліджуване підприємство ПП «Інком-М» основним видом господарської діяльності вважає реалізацію пального на автозаправній станції, або оптовий його продаж, то підприємство використовує субрахунок 702 "Дохід від реалізації товарів".

Аналітичний облік на ПП «Інком-М» ведуть за видами реалізованого товару, а також за способом його реалізації. Таким чином, при реалізації пального в роздріб на автозаправній станції, доходи накопичуються на субрахунку 7021 «Дохід від реалізації товарів в роздріб», при реалізації оптом, тобто продаж всіх секцій бензовозу одному покупцю, доходи накопичують на субрахунку 7022 «Дохід від реалізації товарів оптом».

Іншим видом аналітичного обліку є облік за номенклатурами, або видом реалізованого товару: «Бензин А-92», «Бензин А-92 UA», «Бензин А-95», «Бензин А-95 UA», «Паливо дизельне».

Оплата за реалізований товар може здійснюватися у два способи: методом нарахування та касовим методом.

Сутність методу нарахування полягає у тому, що реалізацію відображають у момент фактичного відпуску товару покупцю. Розглянемо ситуацію з відображення доходу на підставі видаткової накладної (згідно якої вартість поставленого товару становить 25080,00 грн) Алгоритм відображення реалізації товару на ПП «Інком-М» наведено у (табл. 2.3)

Відображення на субрахунках бухгалтерського обліку доходів від реалізації при використанні методу нарахування на ПП «Інком-М»

№	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума
1	Відвантажено товари покупцю (секція бензовоза), відображено дохід від реалізації	361	7021, 7022	25080,00
2	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ.	7021, 7022	641/ПДВ	4180,00
3	Оплачено покупцем вартість товарів	311	361	25080,00
4	Списано собівартість реалізованих товарів	902	281	18000,00
5	Віднесено на фінансовий результат:			
	— дохід від реалізації товарів	7021,7022	791	20900,00
	— собівартість реалізованих товарів	791	902	18000,00

Джерело: згруповано за інформацією [93]

Касовий метод передбачає відображення процесу реалізації в момент отримання грошових коштів на рахунок в банку, або в касу за товар. Тобто відбувається господарська операція з отримання передоплати, авансу. У такому разі підприємство використовує субрахунок 681 «Розрахунки за авансами одержаними». Тож бухгалтерський облік доходу на основі даних таблиці 2.3 при умові отримання передоплати матиме вигляд наведений в таблиці 2.4.

Відображення на субрахунках бухгалтерського обліку доходів від реалізації при використанні касового методу на ПП «Інком-М»

№	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума
1	Отримано передоплату(аванс) за товари	311	681	25080,00
2	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ	643	641/ПДВ	4180,00
3	Відвантажено товари покупцю (бензовоз), відображено дохід від реалізації	361	7021, 7022	25080,00
4	Списано відображену раніше суму податкових зобов'язань з ПДВ	7021, 7022	643	4180,00
6	Списано собівартість реалізованих товарів	902	281	18000,00
7	Здійснено залік заборгованостей	681	361	25080,00
8	Віднесено на фінансовий результат:			
	— дохід від реалізації товарів	7021, 7022	791	20900,00
	— собівартість реалізованих товарів	791	902	18000,00

Джерело: згруповано за інформацією [93]

На підприємстві ПП «Інком-М» служба бухгалтерського обліку використовує програмне забезпечення «1С:Підприємство» для обробки інформації, зокрема відображення доходів від основної діяльності. Такий облік ведеться шляхом встановлення зв'язків між проводкою, сумою, об'єктом обліку та кількісним показником. За допомогою програми формуються оборотно-сальдові відомості по рахунку, які дозволяються отримати інформацію щодо обсягів реалізації за конкретний період, картка рахунку, яка показує зв'язки між господарськими операціями, аналіз рахунку, його обороти та інше.

Одним з найважливіших та найбільш проблемних питань в бухгалтерському та управлінському обліку є облік витрат. Особливо це стосується суб'єктів господарювання, які займаються безпосередньо виготовленням товарів, це зумовлено спірним питанням щодо віднесення конкретних витрат на собівартість або до складу загальновиробничих витрат та способом їх розподілу.

Оскільки ПП «Інком-М» займається реалізацією товарів та зважаючи на невеликі обсяги діяльності, то не постає потреби у веденні управлінського обліку витрат та безпосереднього їх розподілу.

У своїй діяльності досліджуване підприємство використовує рахунки 9 класу: 90 «Собівартість реалізації», 91 «Загальновиробничі витрати», 92 «Адміністративні витрати», 93 «Витрати на збут». За своєю економічною суттю рахунки дев'ятого класу є активними, тобто за дебетом відображається накопичення витрат, а за кредитом віднесення їх на фінансовий результат, а також при розподілі загальновиробничих витрат віднесення до виробничої собівартості.

В порівнянні виробничого та торгівельного підприємства в аспекті відображення та віднесення витрат є суттєва різниця, виробниче підприємство використовує для формування виробничої собівартості рахунок 23 «Виробництво», а торгівельне має можливість відразу формувати собівартість реалізованих товарів на рахунку 90 «Собівартість реалізації», якщо це можливо в конкретного суб'єкта господарювання.

ПП «Інком-М» при веденні своєї господарської діяльності на 90 рахунок відносить такі витрати:

1. Закупівельна вартість товару. В такі витрати входить вартість товару купленого у постачальника, та становить найбільшу частину собівартості реалізованого товару.

2. Заробітна плата. До даної категорії ПП «Інком-М» відносить нараховані суми працівникам, які безпосередньо пов'язані з реалізацією товару: оператори автозаправної станції.

3. Відрахування на (обов'язкове) соціальне страхування працівників, які безпосередньо пов'язані з реалізацією товару: оператори автозаправної станції.

4. Амортизаційні відрахування основних засобів, що становленні на автозаправній станції, придбані за кошти ПП «Інком-М» та є на його балансі.

5. Витрати, пов'язані з забезпеченням належних умов зберігання товару.

Для формування собівартості ПП «Інком-М» накопичує витрати на субрахунку 902 «Собівартість реалізованих товарів», типові господарські операції по відображенню таких витрат наведено в таблиці 2.5.

Таблиця 2.5

Відображення на субрахунках бухгалтерського обліку господарських операцій щодо витрат які формують собівартість продукції ПП «Інком-М»

№	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
1	Відображено собівартість реалізованих товарів	902	281
2	Нарахування заробітну плату операторам автозаправної станції.	902	661
3	Нарахування ЄСВ операторам автозаправної станції.	902	651
4	Нарахування амортизаційних відрахування основних засобів	902	131
5	Відображено послуг з забезпечення належних умов зберігання товару.	902	631

Джерело: згруповано за інформацією [92]

До загальновиробничих витрат підприємства «Інком-М» належать витрати пов'язані з орендою автозаправної станції, дане підприємство не використовує у своїй діяльності розподіл таких витрат на прямі та не прямі. Тож при нарахуванні використовується рахунок 91 «Загальновиробничі витрати» (Табл. 2.6)

Таблиця 2.6

Відображення на субрахунках бухгалтерського обліку господарських операцій щодо загальновиробничих витрат ПП «Інком-М»

№	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
1	Нарахування витрат пов'язаних з орендою автозаправної станції	91	631
2	Технічне обслуговування автозаправної станції	91	631
3	Нарахування послуг за отримане водопостачання, електроенергії, газу	91	631

Джерело: згруповано за інформацією [92]

Для витрат, які пов'язані з утриманням управлінського персоналу, а також офісного приміщення і всіх допоміжних складових, планом рахунків бухгалтерського обліку призначений рахунок 92 «Адміністративні витрати».

На даному рахунку ПП «Інком-М» відображає велику кількість витрат зокрема такі: амортизація необоротних активів загальногосподарського призначення, використання запасів та малоцінних і швидкозношувальних предметів (канцелярія, господарські речі і тд.), витрати на відрядження, нарахування заробітної плати та ЄСВ, передплата періодичних видань, комісія банку за обслуговування, послуги зв'язку, отримані ліцензії та страховки. Процес нарахування та відображення цих витрат представлено в таблиці 2.7.

Таблиця 2.7

Відображення на субрахунках бухгалтерського обліку господарських операцій щодо адміністративних витрат ПП «Інком-М»

№	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
1	Нарахування амортизації необоротних активів загальногосподарського призначення	92	13
2	Використання запасів та малоцінних і швидкозношувальних предметів	92	20,22
3	Витрати на відрядження управлінського персоналу	92	372
4	Нарахування заробітної плати управлінського персоналу	92	661
5	Нарахування ЄСВ управлінському персоналу	92	651
6	Нарахування витрат майбутніх періодів (передплата періодичних видань)	92	39
7	Нарахування комісії банку за обслуговування	92	631
8	Нарахування послуг зі зв'язку, отримані ліцензії та страховки	92	631

Джерело: згруповано за інформацією [92]

Оскільки підприємство веде оптову діяльність реалізації пального, при замовленні товару для подальшого перепродажу здійснюється його доставка до місця призначення та виконується сторонніми організаціями (перевізниками), саме такі витрати ПП «Інком-М» включає до витрат на збут. Також ПП «Інком-М» має на балансі бензовоз, який потребує технічного обслуговування, та періодичного технічного огляду. Перелік цих та подібних витрат ПП «Інком-М» відносить до витрат на збут і обліковує на рахунку 93 «Витрати на збут» (табл. 2.8)

Таблиця 2.8

Відображення на субрахунках бухгалтерського обліку господарських операції щодо витрат на збут ПП «Інком-М»

№	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
1	Нарахування послуг з доставки товарів	93	631
2	Технічне обслуговування бензовозу	93	631
3	Технічний огляду бензовозу	93	631
4	Нарахування амортизації	93	12

Джерело: згруповано за інформацією [92]

Отже, правильне та належне оформлення господарських операцій обліку доходів та витрат основної діяльності є одним найважливіших та найвідповідальніших аспектів всього бухгалтерського обліку на підприємстві, оскільки на основі таких даних складається фінансова звітність, яка в свою чергу показує результати діяльності в звітному періоді та на її основі керівники приймають управлінські рішення щодо майбутньої діяльності та визначають напрямки подальшого розвитку.

2.3 Відображення інформації про доходи та витрати у бухгалтерській звітності

Кожне підприємство зобов'язане у кінці звітного періоду складати та подавати фінансові звіти за результатами діяльності до контролюючих органів. При складанні пакету фінансової звітності, першим етапом є формування Звіту про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід), оскільки в ньому на заключному етапі відбувається формування чистого прибутку, який в свою чергу далі включається до Звіту про фінансовий стан.

Звіт про фінансові результати (Форма №2) – звіт, який надає користувачам повну та неупереджену інформацію про доходи, витрати від всіх видів економічної діяльності за певний проміжок часу.

Основним джерелом інформації для складання Звіту про фінансові результати є дані аналітичного та синтетичного бухгалтерського обліку. Таким чином, можна зробити висновок, що кожен етап від первинної бухгалтерії до формування звіту потребує надзвичайної уважності для того аби відобразити саме достовірну та правдиву інформацію.

Для того аби почати складати Звіт про фінансові результати обліковець повинен провести процедуру закриття періоду, що включає в себе закриття всіх рахунків на яких накопичується інформація щодо отриманих доходів та понесених витрат звітного періоду.

Планом рахунків передбачено рахунок №79 «Фінансові результати» для закриття рахунків витрат та доходів. Він має субрахунки в розрізі здійснення видів економічної діяльності суб'єкта господарювання. Стосовно тих доходів та витрат отриманих при веденні основної діяльності підприємства, доцільно використовувати субрахунок 791 «Результати операційної діяльності».

Оскільки підприємство «Інком-М» веде лише один вид діяльності (реалізація пального), то не відкрито додаткових субрахунків і формування фінансових результатів відбувається на рахунку 79 способом, який наведено в таблиці 2.9.

Відображення на субрахунках бухгалтерського обліку господарських операції щодо формування фінансового результату ПП «Інком-М»

№	Зміст операції	Дебет	Кредит
1	Віднесено дохід від реалізації пального на фінансові результати	7021,7022	79
2	Віднесено собівартість реалізованого пального на фінансові результати	79	902
3	Віднесено загальновиробничі витрати на фінансові результати	79	91
4	Віднесено адміністративні витрати на фінансові результати	79	92
5	Віднесено витрати на збут до фінансових результатів	79	93

Джерело: згруповано за інформацією [92,93]

П(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» передбачено принципи ведення бухгалтерського обліку та формування фінансової звітності, зокрема відносно відображення доходів та витрат стосуються принципи обачності, нарахування та відповідності доходів та витрат.

Принцип обачності передбачає, що використовувані методи оцінки, що застосовуються в бухгалтерському обліку, повинні запобігати заниженню оцінки зобов'язань та витрат і завищенню оцінки активів і доходів підприємства [53].

Принцип нарахування передбачає відображення в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності доходів та витрат в момент їх виникнення незалежно від часу надходження або сплати грошових коштів [53].

План рахунків, яким передбачено використання конкретних рахунків задля відображення доходів та витрат основної операційної діяльності, дуже зручно побудований, оскільки вони майже повністю співпадають з статтями фінансової звітності. Тож можна легко зрозуміти дані оборотів яких рахунків потрібно перенести до рядків звіту.

Дані бухгалтерського обліку мають прямий зв'язок з статтями фінансових звітів та цей зв'язок продемонстрований в таблиці 2.10.

Порядок заповнення «Звіту про фінансові результати»

Стаття звіту про фінансові результати	Код рядка	Джерела інформації
Розділ I		
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	Обороти за Дт субрахунків 701, 702, 703 із Кт 791 за мінусом оборотів за Дт субрахунку 704.
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	Обороти за Дт 901, 902, 903.
Валовий: прибуток:	2090	Позитивне значення: ряд. 2000 + ряд. 2010 – ряд. 2050 – ряд. 2070.
збиток	2095	Від’ємне значення
Інші операційні доходи	2120	Обороти за Дт рахунка 71 із Кт 791.
Адміністративні витрати	2130	Обороти за Кт рахунка 92 із Дт 791
Витрати на збут	2150	Обороти за Кт рахунка 93 із Дт 791.
Інші операційні витрати	2180	Обороти за Кт рахунка 94 з Дт 791.
Фінрезультати від операційної діяльності: – прибуток	2190	Позитивне значення: ряд. 2090 (ряд. 2095) + (–) 2105 +/- 2110 + ряд. 2120 – ряд. 2130 – ряд. 2150 – ряд. 2180.
– збиток	2195	Від’ємне значення. Інші фінансові доходи 2220 Обороти за Дт рахунка 73 із Кт субрахунку 792.
Інші доходи	2240	Обороти за Дт рахунка 74 Кт субрахунку 793. Фінансові витрати 2250 Обороти за Дт субрахунку 792 з Кт рахунка 95.
Інші витрати	2270	Обороти за Дт субрахунку 793 з Кт рахунка 97.
Фінрезультати від звичайної діяльності до оподаткування: – прибуток	2290	Позитивне значення: ряд. 2190 (ряд. 2195) + ряд. 2200 + ряд. 2220 + ряд. 2240 – ряд. 2250 – ряд. 2255 – ряд. 2270 +/- ряд. 2275.
– збиток	2295	Від’ємне значення (див. ряд. 2290) .
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	Обороти Дт 791 із Кт 98 (витрати) / Дт 98 із Кт 791 (доходи)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності до оподаткування	2305	Вибірка із кредитових або дебетових оборотів рахунка 79, яка відображає фінансовий результат від припиненої діяльності.
Чистий фінрезультат: – прибуток	2350	Позитивне значення: ряд. 2290 (ряд. 2295) +/- ряд. 2300 +/- ряд. 2305.
– збиток	2355	Від’ємне значення.

Джерело: згруповано за інформацією [92, 93]

Отже з огляду на продемонстрований алгоритм заповнення звіту та визначення фінансового результату можна спостерігати поєднання принципів нарахування та відповідності доходів та витрат. Принцип відповідності полягає у співставленні отриманих доходів та понесених витрат, що забезпечують отримання цих доходів.

Тепер розглянемо відображення у звітності доходів та витрат на прикладі досліджуваного підприємства «Інком-М». Оскільки суб'єкт господарювання належить до малих підприємств, то і фінансову звітність воно подає малого суб'єкта господарювання, зокрема це Форма №1-м та Форма №2-м (Додаток Т).

Згідно поданого Звіту про фінансові результати за 2020 рік, заповнений рядок 2000 «Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)» - дані взяті з оборотів рахунку 70, конкретно субрахунків 7021,7022. Більше даних про доходи підприємство не зазначає через їх відсутність.

Щодо витрат, то вони не подаються в розрізі загальновиробничих, адміністративних та витрат на збут, а відображаються їх сумою та в рядку 2180 «Інші операційні витрати». Також відображено собівартість реалізованої продукції згідно даних бухгалтерського обліку (обороту рахунку 902). Наступними етапом є визначення фінансового результату шляхом алгебраїчного віднімання від доходу понесених витрат.

Визначений фінансовий результат може бути двох видів: з позитивним значенням та негативним. Коли підприємство має позитивне значення, це означає отримання прибутку, а разом з цим нарахування податку на прибуток за однойменним рядком 2300. При негативному значенні фінансового результату підприємство має збиток, і відповідно не нараховує податок на прибуток. Логічно, що при кожному з варіантів фінансового результату управлінським персоналом будуть визначенні різні .

РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ ОСНОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

3.1 Теоретичні засади аналізу доходів та витрат основної діяльності підприємства, методологія та інструментарій

Прибуток (збиток) від основної діяльності являє собою різницю між доходом отриманим від такої діяльності, та сумою витрат, які були понесенні при здійсненні діяльності.

Оскільки доходи та витрати мають вирішальний вплив на загальний результат діяльності, їх аналіз має вагоме значення в загальній системі оцінки роботи підприємства.

Опрацьовуючи наукові праці та інші джерела інформації, можна побачити, що існує безліч підходів до визначення поняття, мети та завдань аналізу доходів та витрат.

В економічній літературі питання економічного аналізу доходів досліджували та представляли у своїх наукових працях такі вчені, як В.М. Шарманська, В.І. Головка, М.О. Цибульник, Голубнича Г.П., Гура Н.О., Жолнер І.В., Коблянська О.І., Купалова Г.І., Мних Є.В., Савицька Г.В., Сук Л.К., Швець В.Г. та інші.

Тож, О. А. Волошина, І. А. Кордзаія, С. М. Даценко у своїй статті під поняттям «аналіз доходів» вбачають що, це частина економічної стратегії підприємства, яка спрямована на створення економічних умов, що забезпечують відшкодування постійних витрат підприємства, покриття змінних витрат, які залежать від обсягу реалізації продукції, повної і своєчасної оплати всіх видів податків, обов'язкових платежів та забезпечення отримання прибутку [10].

Багато уваги питанню аналізу витрат підприємства приділили такі науковці як : Нападовська Л.В., Бланк І.А., Череп А.В., Котляров С.А. та інші.

Аналіз витрат – це наукове пізнання, абстрагування окремих сторін, елементів та властивостей витрат у межах конкретного суб'єкта господарювання,

задля удосконалення системи управління фінансово-господарською діяльністю підприємства.

Метою економічного аналізу доходів та витрат є дослідження шляхів збільшення доходу та зменшення витрат, підвищення загальної ефективності ведення бізнесу, пошуків резерву такого підвищення, виокремлення ключових показників, які допоможуть об'єктивно та точно оцінити фінансовий стан підприємства в розрізі понять доходів та витрат. Важливим є також аналіз в часовому проміжку, тобто дослідження минулих тенденцій, звітних показників, виявлення проблемних аспектів та здійснення прогнозування з урахуванням виправлення негативних явищ.

Для досягнення зазначеної мети потрібно поставити завдання (Рис. 3.1), при виконанні яких можна зробити цілісний висновок щодо діяльності конкретного підприємства.

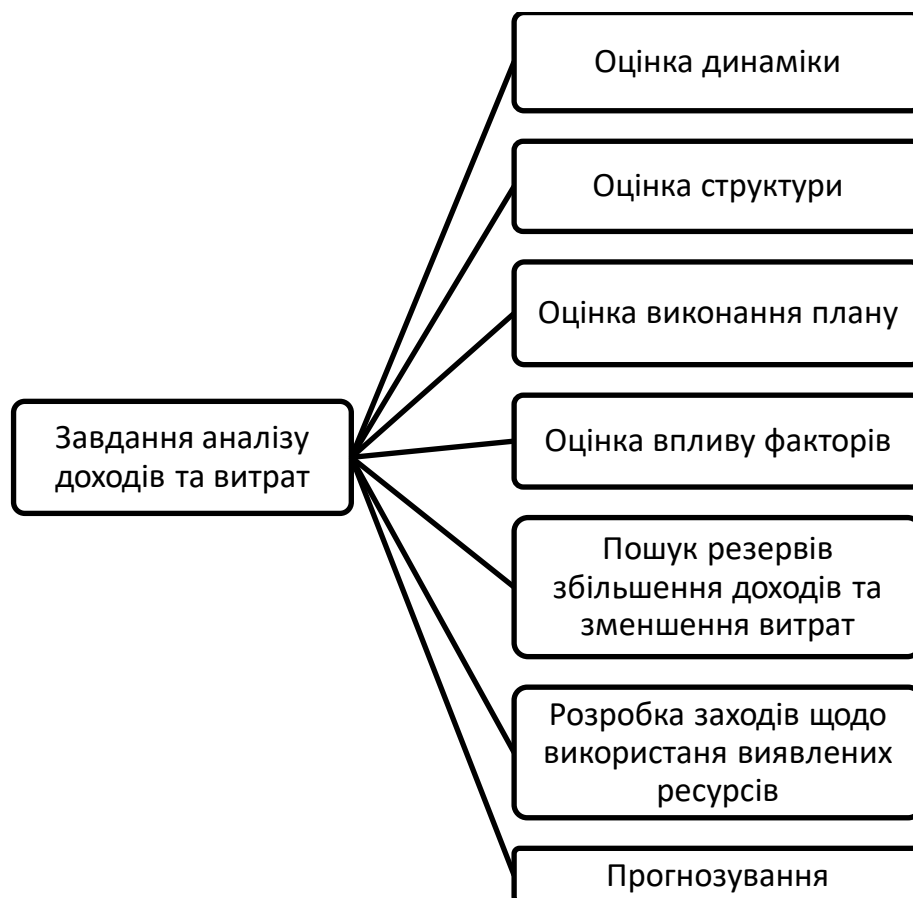


Рис. 3.1. «Основні завдання економічного аналізу доходів та витрат основної діяльності підприємства»

Для проведення дослідження доходів та витрат саме основної діяльності підприємства використовуються такі показники:

1. Дохід від реалізації готової продукції, товарів, робіт і послуг (в залежності від виду діяльності, яке підприємство відносить до основної, у випадку ПП «Інком-М» це є роздрібна реалізація нафтопродуктів);
2. Собівартість реалізації готової продукції, товарів, робіт і послуг;
3. Загальновиробничі витрати;
4. Адміністративні витрати;
5. Витрати на збут.

Дані показники можна знайти в даних бухгалтерського обліку, фінансовій та податковій звітності, статистичної звітності, первинних документів, даних облікових реєстрів та інші.

Можливість доступу до об'єктивної інформації, її оперативне збирання та обробка, правильний розрахунок аналітичних показників та їх аналіз допоможуть виявити причини негативних явищ та розробити заходи щодо покращення майбутньої діяльності підприємства, досягнути оптимальних величин зростання доходів та скорочення витрат основної діяльності.

Під час аналізу тією чи іншою мірою використовується інформація кожної з форм, однак одним найбільш інформативним джерелом інформації для аналізу доходів та витрат вважається форма №2 «Звіт про фінансові результати» або Форма № 2-м «Звіт про фінансові результати» для малих підприємства, оскільки в ньому розкриваються дані щодо динаміки прибутку підприємства. Звіт містить три розділи. В першому розкривається інформація щодо формування фінансового результату включаючи дохід (виручку) від реалізації, валовий дохід, витрати по відношенню до різних видів діяльності, чистий прибуток або збиток за звітний та попередній період. В другому розділі містяться дані про елементи операційних витрат, тобто тих витрат які включаються до собівартості.

Найбільш точну та достовірну інформацію можна отримати безпосередньо з документів первинного обліку, також за допомогою бухгалтерської програми

1С:Бухгалтерія, ми можемо сформувати оборотно-сальдову відомість по рахунку, дані якого нам потрібно задля проведення економічного аналізу, отримати склад статей рахунку, порівняти дані в періоді.

Також існує класифікація джерел інформації на рівні:

- 1) Державний рівень, який включає закони, накази, постанови, методичні рекомендації, коментарі, листи та інші.
- 2) Рівень підприємства, що включає облікову та поза облікову, конкретні приклади таких документів наведені нижче (Табл. 3.1.)

Таблиця 3.1.

Інформаційна база для аналізу доходів та витрат

Група облікової інформації	Джерела інформації
Первинні документи	Накладні, товарно-транспортні накладні, акти виконаних робіт, рахунки, довідки бухгалтерії, акти-вимоги, лімітно-забірні картки, наряди, таблиці обліку використання робочого часу та розрахунку заробітної плати, авансові звіти, прибутково-видаткова накладна, приймально-здавальні документи, та інші.
Рахунки бухгалтерського обліку	23 «Виробництво», 90 «Собівартість реалізації», 91 «Загальновиробничі витрати», 92 «Адміністративні витрати», 93 «Витрати на збут».
Облікові реєстри	Журнали 5, 6 та 7.
Фінансова звітність	Ф №1 Баланс («Звіт про фінансовий стан»), ф№2 «Звіт про фінансові результати», ф№3 «Звіт про рух грошових коштів», ф№4 «Звіт про власний капітал», ф№5 «Примітки до річної фінансової звітності»
Податкова звітність	Декларація про податок на прибуток
Статистична звітність	В. 5-е ПВ «Звіт про витрати на виробництво продукції (робіт, послуг)».
Інші джерела	Бізнес-план, фінансовий план, управлінська звітність, матеріали аудиторських перевірок, результати попередніх аналітичних досліджень

Джерело: згруповано за інформацією[11].

Методологія проведення аналізу доходів та витрат на підприємстві може відбуватися за джерелами їх надходження, а також по підприємству в цілому. Аналіз здійснюється одним із таких способів :

1. Горизонтальний аналіз – це співставлення та порівняння показників доходу (витрат) з показниками минулих періодів, або з бюджетними даними.
2. Вертикальний аналіз - це визначення структури надходження та питомої ваги кожного виду доходів(витрат) в загальному показнику.
3. Порівняльний аналіз може проводитись по таким напрямках : порівняння показників підприємства та галузі; досліджуваного підприємства з такими ж показниками його конкурентів; внутрішнє порівняння показників підприємства за різні періоди.
4. Факторний аналіз доходів та витрат – метод аналізу впливу деяких чинників (факторів) на результативний показник. Такий аналіз використовується для визначення невикористаних можливостей збільшення доходу та зменшення витрат.

При проведенні аналізу доходів та витрат підприємств виокремлюють певні етапи, вони дещо відрізняють по відношенню до аналізу доходів та витрат окремо.

На першому етапі використовують експрес-аналіз звіту про фінансові результати. При проведенні такого аналізу з'ясовуються основні тенденції фінансово-господарської діяльності підприємства, та на їх основі визначають пріоритетні напрямки майбутнього поглибленого дослідження. Перевагою такого аналізу є його простота розрахунках та швидкість обчислення. Проте як самостійну одиницю дослідження не слід використовувати оскільки він не надає повну інформацію про фінансове становище підприємства та не показує причини змін, тому його рекомендовано проводити на початковій стадії .

Експрес-аналіз проводять як по відношенню до доходів, так і до витрат. Виокремлюють ключові показники, та проводять дослідження їх динаміки . Ключовими показниками є чистий дохід від реалізації (товарів, робіт, послуг) та собівартість реалізації, сукупні показники фінансових та інших доходів, витрат (не використовуються при дослідженні основної діяльності суб'єкта господарювання). Зокрема обчислюються показник темпу зростання та частку певного виду доходу та витрат, визначають тенденцію.

Наступним етапом проведення аналізу є вертикально-горизонтальний аналіз. Зокрема під поняттям «вертикальний аналіз» розуміється уявлення даних про господарську діяльність підприємства у вигляді відносних показників через питому вагу кожної статті у загальному підсумку і оцінка їх змін в динаміці. Часто вертикальний аналіз також називають структурним. Тобто розраховується показник структури, визначається частка конкретних доходів або витрат у загальному показнику.

Дані вертикального аналізу дають можливість оцінити структурні зміни, які відбуваються в показниках звітності, динаміку питомої ваги основних елементів доходів організації.

Горизонтальний аналіз проводиться з метою визначення абсолютних та відносних показників економічної діяльності суб'єкта господарювання за певний період, тобто вираховується зміна абсолютних показників в сумі та відсотках. Такий аналіз є наступним етапом і проводиться як доповнення до вертикального аналізу.

Для визначення показника абсолютного приросту потрібно розрахувати різницю між звітним показником та базовим (3.1).

(3.1)

$$\text{Абсолютний приріст} = \text{Звітний показник} - \text{Базовий показник}$$

Також розраховується значення показника відносного відхилення або темпу приросту діленням абсолютного приросту на базовий показник та множенням на сто відсотків (3.2).

(3.2)

$$\text{Темп приросту} = \text{Абсолютний приріст} / \text{Базовий показник} * 100\%$$

Наступним етапом є дослідження динаміки показників.

Загалом, економічна динаміка – це процес функціонування економічної системи в довготерміновому ринковому періоді. У такому періоді всі економічні параметри, що характеризують ринкові пропозиції (обсяги виробництва, ринкова

пропозиція тощо), встигають зреагувати на зміну економічних параметрів, що характеризують попит (обсяг ринкового попиту, грошові доходи виробників, грошові витрати споживачів, рівень ринкових цін та ін.) [27].

Коли мова йде про доходи або витрати, то досліджується показник загального чистого доходу або сукупних витрат в довготерміновому періоді, а саме вираховуються показники абсолютного та відносного відхилення, темп зростання. Додатково визначають показники середньорічної тенденції зміни темпу зростання, абсолютного значення 1% приросту у досліджуваному році та інші.

Кожне підприємство прагне раціонально розподілити структуру витрат та якомога краще управляти ними. Однак, питання впливу факторів на результативний показник в досліджуваних економічних процесах не може бути вимірний без застосування факторного детермінованого аналізу. Факторний аналіз операційних витрат основної діяльності дозволяє виявити чинники, які мають найбільш суттєвий вплив на показник собівартості реалізованих робіт, товарів, послуг.

Результативним показником прийнято вважати економічний показник, який є предметом факторного дослідження та є економічним виразом результату певного процесу при здійсненні господарської діяльності.

Кожне явище, економічний процес розглядають як причину і наслідок, і чим детальніше досліджується вплив фактора, тим точнішим та інформативнішим є результати аналізу.

На початковій стадії проведення факторного аналізу виявляють тип зв'язку, він буває двох видів: детермінований та стохастичний.

Коли мова йде про детермінований зв'язок, мається на увазі функціональна залежність, тобто коли фактор прямо впливає на результативний показник і дану залежність можна описати алгебраїчним рівнянням.

Під поняттям стохастичного зв'язку лежить розуміння про випадковий зв'язок і така залежність описується рівнянням регресії. При цьому залежна

змінна випробовує вплив не тільки розглянутих залежних факторів, але й підпадає під вплив випадкових.

Для проведення детермінованого факторного аналізу використовують такі прийоми: ланцюгові підстановки, методи абсолютних та відносних різниць, індексний метод, метод часткової участі та безліч інших.

Найпоширенішим методом проведення факторного аналізу є метод ланцюгових підстановок. При його використанні поступово відбувається заміна показників базового періоду на показники звітного, що дозволяє у вартісному вираженні виміряти вплив кожного конкретного фактору, такий прийом є одним з методів елімінування.

В ході проведення детермінованого факторного аналізу слід визначити модель досліджуваної системи. Моделі бувають таких типів: адитивні (представляється у вигляді алгебраїчної суми або різниці); мультиплікативні (добуток факторів); кратні (ділення від розподілу факторів) та комбіновані (поєднують всі перераховані типи).

Перевагою факторного аналізування економічних явищ є простота розрахунків, швидкість обчислення, він дає змогу побачити фінансове становище в динаміці і простежити тенденцію його зміни врахувавши ключові чинники впливу на основні показники.

Одна з найскладніших проблем системи управління – передбачити майбутнє і віднайти ефективні рішення в умовах невизначеності. Інструментом мінімізації невизначеності слугує прогнозування, а прогнозом називають науково обґрунтований висновок про майбутні події, про перспективи розвитку процесів, про можливі наслідки управлінських рішень.

Прогнозування – обов'язковий передплановий етап, виступає як джерело необхідної інформації для розробки стратегії розвитку і цілей виробництва та як метод визначення кількісних характеристик розробленого стратегічного плану розвитку.

За відносно стабільного розвитку підприємства (чи окремих показників його діяльності) для статистичного прогнозу використовують методи екстраполяції, які

поділяються на три групи, а саме: методи визначення середніх величин; екстраполяція тренду; експоненціальне згладжування.

Для прогнозування доходів та витрат, які є основними фінансовими показниками, що впливають на розвиток підприємства, науково-технічного вдосконалення його матеріальної бази і продукції, усіх форм інвестування та основних показників, використовується метод визначення середніх величин.

Середні величини (прості арифметичні, зважені арифметичні, середні хронологічні, середні геометричні, середні гармонічні, середні квадратичні) використовують в аналізі для узагальнюючої характеристики масових однорідних показників (середня заробітна плата робітника, середня кількість працівників, середня ціна реалізації тощо). Через середню величину характеризують загальний рівень аналізованої ознаки, коли вона схильна до значних коливань.

Найпоширенішим у процесі прогнозування є метод визначення ковзної середньої, за використання якого прогностні показники розраховують як середні величини відповідних показників за n попередніх періодів. Кожні наступні прогностні показники розраховують на основі значень, одержаних в 3, 4, ... n попередніх періодах, заміною значень найвіддаленіших періодів на нові.

3.2 Оцінка змін доходів та витрат, факторний аналіз витрат підприємства ПП «Інком-М»

Для того аби проаналізувати загальне положення досліджуваного підприємства на ринку, виявити його слабкі та сильні сторони, перспективи розвитку слід провести SWOT-аналіз. На першому етапі проведення такого аналізу визначено сильні та слабкі сторони, наступним етапом можливості та загрози. Та на завершальному етапі взаємозв'язок між складовими та розробити подальшу стратегію дій на найближче майбутнє.

SWOT-аналіз проводиться в розрізі двох середовищ існування підприємства: внутрішнє та зовнішнє. Внутрішнє середовище аналізується в розподілі на сильні та слабкі сторони, відбувається оцінка всіх наявних на підприємстві ресурсів (фінансові, фізичні людські, доступ до природних ресурсів, внутрішні процеси) та ефективності їх використання. Після достеменного вивчення внутрішніх аспектів слід провести аналіз зовнішнього середовища підприємства: економічне становище країни, тенденції розвитку ринку, відносини з постачальниками та покупцями, визначення частки на ринку, демографічні показники, вплив державного регулювання на ведення конкретного виду діяльності.

Мною був проведений SWOT-аналіз приватного підприємства «Інком-М» та результати дослідження узагальнені та зазначені в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2

«SWOT-аналіз приватного підприємства «Інком-М»

Внутрішнє середовище підприємства	
Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> - Досвід керівника (успішне ведення понад 10 років бізнесу) - Постійна клієнтська база - Привабливий зовнішній вигляд - Налагоджена система постачання нафтопродуктів - Фінансова стабільність - Якість пального - Гарна репутація в покупців - Наявність нового обладнання 	<ul style="list-style-type: none"> - Висока плинність кадрів (операторів) - Мала зацікавленість в розвитку бізнесу рядових працівників - Відсутність окремих спеціалістів у сфері управлінського обліку, маркетингу - Залежність від постачальників - Відсутність сайту та соціальних сторінок в мережах. - Великі витрати на закупівлю товару, нестабільність його ціни - Висока ціна у зв'язку з невеликими масштабами діяльності.

Зовнішнє середовище підприємства	
Можливості	Загрози
<ul style="list-style-type: none"> - Достатність фінансових ресурсів для розвитку - Місце розташування АЗС (знаходить на трасі на сполученні Броварів та Києва) - Покращення сервісу та скорочення часу на обслуговування. - Збільшення попиту на продукцію. - Врахування недоліків конкурентів. - Введення нових послуг 	<ul style="list-style-type: none"> - Нестабільна економічна ситуація (у зв'язку з пандемією та воєнним положенням) - Зміна умов постачання товару від постачальника - Велика кількість конкурентів та поява нових. - Зростаючий конкурентний тиск. - Нестабільність курсу долара - Зростання ціни на нафту.

Джерело: розроблено автором

Для більш повного дослідження компанії варто також аналізувати його фінансову стійкість за допомогою економічних показників (Таблиця 3.3) Такі коефіцієнти показують незалежність або залежність підприємства від позикових коштів, його спроможність до самофінансування, забезпечення власними коштами та визначення їх маневреності.

Таблиця 3.3

«Показники фінансової стійкості ПП «Інком-м» з період 2020-2021 рр.»

Показник	Роки		Відхилення	Норматив
	2020	2021		
Коефіцієнт фінансової автономії	-0,64	0,21	+ 0,85	> 0,5
Коефіцієнт фінансової залежності	-1,57	4,82	6,39	< 0,2
Коефіцієнт фінансового ризику	-2,57	3,82	6,39	< 1
Коефіцієнт маневреності власних коштів	1,22	0,5	-0,72	>0,4-0,6
Коефіцієнт самофінансування	-0,39	0,26	0,65	> 1

Джерело: розроблено автором

Коефіцієнт фінансової автономії або незалежності досліджуваного підприємства суто змінився в порівнянні двох звітних років, підприємство стає все менше залежним від залучених коштів та має позитивну тенденцію до фінансової автономії, проте на даному етапі все ще не відповідає нормативу.

Коефіцієнт фінансової залежності є оберненим до коефіцієнта фінансової автономії. В даному випадку в динаміці даний показник в динаміці має тенденцію до зростання, що показує втрату фінансової незалежності підприємства та показує залежність від позикових коштів.

Оптимальним значення коефіцієнта фінансового ризику є на рівні 0,5, критичним – 1. Тобто виконується рівність, на 1 гривню позикових коштів припадає 1 гривня власних. У ПП «Інком-М» даної рівності немає, за 2021 рік на 1 гривню власних коштів припадає 3,82 гривні позикових, що свідчить про неналежність майна підприємству.

Коефіцієнт маневреності власних коштів показує частину коштів, які знаходяться в обігу підприємства, оптимальним значенням даного показника є 0,4 – 0,6. При дослідженні за даними 2021 року, коефіцієнт має оптимальне значення, яке показує що 50 % власних коштів перебуває в мобільній формі, в динаміці показник падає, що є негативною тенденцією.

Коефіцієнт самофінансування за даного методу розрахунку показує можливість покриття підприємством власним капіталом позикового капіталу. У досліджуваного підприємства коефіцієнт на даному етапі має тенденцію до зростання.

Для ознайомлення з підприємством та розуміння його діяльності, напрямків та загальних тенденцій проводиться експрес-аналіз (табл. 3.4) Всі розрахунки проведені на основі фінансової звітності ПП «Інком-М» (див. Додаток У)

Таблиця 3.4

«Експрес-аналіз доходів та витрат ПП «Інком-М»

Показник	Сума, тис. грн	Темп зростання, %	Частка у структурі,%
Дохід	-	-	-
Чистий дохід від реалізації (ЧД) :	9 369,6	94,39	100
Витрати			
Собівартість реалізованої продукції	8 752,0	95,26	95,1
Інші операційні витрати	453,9	83,92	4,9
Разом :	9 203,9	-	100

Джерело: розроблено автором

При проведенні експрес-аналізу ключових показників у розрізі доходів та витрат видно, що темп зростання доходу від реалізації становить 94,39%, тож можна зробити висновок що тенденція йде до спаду (94,39%<100%). Зважаючи

на вид діяльності підприємства, єдиним джерелом доходу є реалізація пального клієнтам, тож воно складає 100% загальної структури доходів.

Стосовно собівартості та витрат ПП «Інком-М» тенденція також йде на спад (95,26% < 100%; 83,92% < 100%). Загалом зменшення собівартості та витрат є позитивним моментом в діяльності кожного суб'єкта господарювання, проте такого висновку не можна зробити стосовно ПП «Інком-М», оскільки ми не знаємо за рахунок чого це відбулось, якщо за рахунок зменшення обсягів реалізації, то це буде негативна тенденція. Аби отримати більш точну інформацію потрібно провести факторний аналіз, експрес-аналіз не дає можливості зробити висновок вичерпним. У структурі витрат більшу частку займає собівартість реалізованої продукції – 95,1%, інші операційні витрати становлять 4,9%.

Наступним етапом, при здійсненні аналізу доходів, є горизонтальний та вертикальний аналіз. Такий вид аналізу прийнято проводити згідно елементів звіту про фінансові результати, де доходи та витрати класифіковані за видами діяльності. На мою думку, такий аналіз є доцільним, при великих масштабах ведення бізнесу і наявності різних джерел надходження доходу.

Оскільки досліджуване підприємство ПП «Інком-М» належить до малих та подає спрощену фінансову звітність, то для більшої інформативності я вирішила провести дослідження доходів по роздрібній та оптовій діяльності, а також в розрізі окремих видів товарів (табл.3.5).

Таблиця 3.5

«Вертикальний аналіз доходів ПП «Інком-М»

Групи доходів	Абс. величини, тис.грн		Структура,%	
	За поп. Період 2019	За звіт. Період 2020	За поп. період	За звіт. період
Роздріб	2 396,7	1 888,5	24,14	20,16
Бензин А-92	626	715	6,31	7,63
Бензин А-92 UA	720	550	7,25	5,87
Бензин А-95	738	861	7,44	9,19
Бензин А-95 UA	189	114,1	1,9	1,22
Дизельне паливо	5 257	5 241	52,96	55,93
Загальний ЧД	9 926,7	9 369,6	100	100

Джерело: розроблено автором

Згідно з поданою таблицею з розрахунками, можна зробити висновки, що найбільшу частку отримуваного доходу приносить реалізація дизельного палива, який становить 55,93% від загального чистого доходу та його частка має тенденцію до зростання та становить 2,97% в порівнянні з минулим звітним періодом. Другим по величині доходом є реалізація пального в роздріб безпосередньо на автозаправочній станції та становить 20,16% від загального чистого доходу, проте в порівнянні з минулим звітним періодом частка такого продажу зменшилась на 3,98%. Найменшу частку займає продаж товару «Бензин А-95 UA» та становить 1,22% від продажу у 2020 році.

Наступним етапом слід провести горизонтальний аналіз доходів (табл.3.6).

Таблиця 3.6

«Горизонтальний аналіз доходів ПП «Інком-М»

Групи доходів	Абс. величини, тис.грн		Відхилення (+,-)		
	За поп. Період 2019	За звіт. Період 2020	Абс., тис.грн	Відн.,%	Структури, пункти
Роздріб	2 396,7	1 888,5	-508,2	-21,2	-3,98
Бензин А-92	626	715	89	14,22	1,32
Бензин А-92 UA	720	550	-170	-23,61	-1,38
Бензин А-95	738	861	123	16,67	1,75
Бензин А-95 UA	189	114,1	-74,9	-39,63	0,68
Дизельне паливо	5 257	5 241	-16	-0,31	2,97
Загальний ЧД	9 926,7	9 369,6	-557,1	-5,6	X

Джерело: розроблено автором

У звітному періоді більшість показників мають від'ємне відхилення, що свідчить про негативну тенденцію до спаду отримуваного доходу. Найбільше відносне відхилення виявлено за номенклатурою «Бензин А-95 UA» та становить 39,63%, що супроводжується зміною у грошовому вимірнику на 74,9 тис. грн. Найменше відносне відхилення становить 0,31%, абсолютне значення якого становить 16 тис. грн., тож ми бачимо, що продаж дизельного палива зменшився, проте в порівнянні цей показник не є великим, і це позитивно оскільки продаж цього товару займає найбільшу частку отримуваного доходу.

Такий же аналіз слід провести по відношенню до витрат (табл.3.7)

Таблиця 3.7

«Горизонтально-вертикальний аналіз витрат ПП «Інком-М»

Стаття витрат	Абс.величини, тис.грн.		Структура,%		Відхилення (+,-)		
	За попер. період	За звіт. період	За поп. період	За звіт. період	Абс., тис.грн	Відн.,%	Структури, пункти
Собівартість реалізованої продукції	9 185,4	8 750,0	94,44	95,07	-435,4	-4,74	0,63
Адміністративні витрати	529,27	427,57	5,44	4,65	-101,7	-19,22	-0,79
Витрати на збут	6,78	20,78	0,07	0,22	14	206,49	0,15
Інші операційні витрати	4,85	5,55	0,05	0,06	0,7	14,43	0,01
Разом	9 726,3	9 203,9	100	100	-522,4	-5,37	X

Джерело: розроблено автором

У звітному періоді операційні витрати скоротилися на 522,4 тис. 5брн.. або 5,37%, що свідчить про позитивну тенденцію. Найбільшу питому вагу у структурі операційних витрат займає собівартість реалізованої продукції, і ця частка зросла на 0,63%, проте загалом величина витрат які відносяться на собівартість зменшилась на 4,74%, що у вартісному виразі становить 435,4 ти. 5брн., що свідчить про скорочення обсягів реалізації, зважаючи на те, що доходи також зменшились. Далі динамічний аналіз чистого доходу (табл.3.8)

Таблиця 3.8

«Динамічний аналіз чистого доходу ПП «Інком-М»

Звітний період часу (рівні ряду динаміки), п	Значення показника , X	Абсолютне відхилення (абс.приріст), тис.грн		Темп зростання, %		Темп приросту , %	
		базисний	ланцюгове	базисний	ланцюгове	базисний	ланцюгове
2016	6 485,4	-	-	-	-	-	-
2017	8 005,8	1 520,4	1 520,4	123,44	123,44	23,44	23,44
2018	9 981,7	3 496,3	1 975,9	153,91	124,68	53,91	24,68
2019	9 926,7	3 441,3	-55	153,06	99,45	53,06	-0,55
2020	9 369,6	2 884,2	-557,1	144,47	94,39	44,47	-5,6

Джерело: розроблено автором

Провівши динамічний аналіз чистого доходу можна зробити висновок, що протягом п'яти років показник не був стабільний, оскільки він то зростає, то падає. Таким чином, максимального значення показник досягав в 2018 році та становив 9 981,7 тис. грн., темп зростання становив $124,68\% > 100\%$, що свідчить про виконання планів підприємства. Аналізуючи останні звітні періоди (2019-2020р.), можна спостерігати, що темп приросту має максимально негативне значення $-5,6\%$, що супроводжується зміною у грошовому вимірнику на 557,7 тис. грн.

Також додатково можна розрахувати коефіцієнт середньорічної тенденції зміни показника (3.3)

(3.3)

$$T_{оп} = \sqrt[4]{T_1 \times T_2 \times T_3 \times T_4}$$

Де, $T_1...T_4$ - це коефіцієнт темпу зростання за відповідні періоди.

$$T_{оп} = \sqrt[4]{1,2344 \times 1,2468 \times 0,9945 \times 0,9439} = 1,096 = 109,93\%$$

$$\text{Темп приросту} = 109,93\% - 100\% = 9,93\%$$

За останні п'ять років загальна тенденція зростання операційного прибутку є позитивною та складає в середньому $+9,93\%$ приросту.

Оскільки основною діяльністю досліджуваної компанії ПП «Інком-М» є роздрібна та оптова торгівля паливом та не займається виробничими процесами, то для факторного аналізу найбільш доречно обрати детерміновану адитивну модель. В основі такої моделі лежить алгоритм додавання складових загального показника.

У випадку ПП «Інком-М» модель має вигляд:

Собівартість реалізованої продукції = Закупівельна вартість продукції + Заробітна плата працівників АЗС + Оренда АЗС + Амортизаційні відрахування + Вартість обслуговування основних засобів.

Вартісне вираження :

$$C_{p.n.}(2020) = 7\,842 + 648,2 + 249,9 + 4,5 + 5,4 = 8\,750 \text{ тис. грн.}$$

$$C_{p.n.}(2019) = 8\,382 + 533,25 + 249,9 + 19,8 + 0,45 = 9\,185,4 \text{ тис. грн.}$$

Для здійснення детермінованого факторного аналізу я обрала метод ланцюгових підстановок, так як на мою думку цей метод є найдоречнішим в даній ситуації.

На основі обчисленої моделі, проводиться факторний аналіз (Табл.3.9).

Таблиця 3.9

«Факторний аналіз собівартості реалізованої продукції ПП «Інком-М»

Собівартість продукції	реалізованої	Закупівельна вартість продукції	Заробітна плата працівників в АЗС	Оренда АЗС	Амортизаційні відрахування	Вартість обслуговування основних засобів
Ланцюгові підстановки	Сума, тис.грн					
За попередній період (2019)	9 185,4	8 382	533,25	249,9	19,8	0,45
Перераховані на фактичну закупівельну вартість продукції	8 645,4	7 842	533,25	249,9	19,8	0,45
Перераховані на фактичні витрати на заробітну плату	8 760,35	7 842	648,2	249,9	19,8	0,45
Перераховані на фактичні витрати на оренду АЗС	8 760,35	7 842	648,2	249,9	19,8	0,45
Перераховані на фактичні витрати на амортизацію	8 745,05	7 842	648,2	249,9	4,5	0,45
За звітний період:	8 750	7 842	648,2	249,9	4,5	5,4
Аналітичні операції						
Розрахунок загальної тенденції зміни собівартості реалізованої продукції у звітному періоді:			$8\,750 - 9\,185,4 = -435,4$			
Вплив 1-го фактору (за рахунок зміни закупівельної вартості продукції)			$8\,645,4 - 9\,185,4 = -540$			
Вплив 2-го фактору (за рахунок зміни витрат на заробітну плату працівників АЗС)			$8\,760,35 - 8\,645,4 = 114,95$			
Вплив 3-го фактору (за рахунок зміни витрат на оренду АЗС)			$8\,760,35 - 8\,760,35 = 0$			
Вплив 4-го фактору (за рахунок зміни витрат на амортизацію)			$8\,745,05 - 8\,760,35 = -15,3$			
Вплив 5-го фактору (за рахунок зміни витрат на обслуговування ОЗ)			$8\,750 - 8\,745,05 = 4,95$			

Джерело: розроблено автором

Факторний аналіз показав, який саме показник має найбільшу частку впливу на загальну тенденцію, і це дає змогу управлінському персоналу побачити проблемний аспект і прийняти відповідні рішення для усунення.

У звітному періоді, в порівнянні з минулим, собівартість реалізованої продукції зменшилась на 435,4 тис. грн., фактором, який найбільше вплинув на таку зміну, є закупівельна вартість товару, що загалом становить позитивну тенденцію. Проте ми також бачимо, що витрати на заробітну плату персоналу значно підвищились і в грошовому виразі це вплинуло на собівартість реалізованої продукції на 114,95 тис. грн.. Згідно зі звітом про фінансові результати, таке збільшення відбулось в першу чергу через зростання облікової чисельності персоналу. Те, що частка витрат на оплату праці зросла у звітному періоді свідчить про зростання трудомісткості основної операційної діяльності.

Оренда автозаправної станції залишилась стабільною, тож не мала впливу на зміну собівартості.

Амортизаційні відрахування у 2020 році зменшились в порівнянні з 2019 роком на 15,3 тис. грн., що свідчить про зменшення фондомісткості основної операційної діяльності і є позитивно тенденцією. В свою чергу витрати на обслуговування основних засобів збільшились, і в загальному вплив цього фактору становить 4,95 тис. грн.

3.3 Обґрунтування управлінських рішень за результатами аналізу

Очевидно, що господарська діяльність кожного суб'єкта господарювання націлена на отримання прибутку, задля якого має бути забезпечений оптимальний рівень доходів, який в змозі покрити всі поточні операційні витрати при виробництві, а також пов'язані зі збутом товару. Отримання прибутку компанією можливе за чітко встановленою місією створення та діяльності на ринку, а також якісного управління отриманими результатами.

Для забезпечення ефективного управління, потрібно вчасно та оперативно проводити економічний аналіз в аспекті виявлення факторів, які впливають на величину відхилень результативних показників від планових. Саме з цього і проявляється важливість та роль проведення економічного аналізу, оскільки вони надають можливість управлінському персоналу прийняти обґрунтовані, якісні та перспективні управлінські рішення щодо подальшого вектору ведення господарської діяльності.

У сучасній економічній системі України постійно відбуваються зміни та реформування бухгалтерського обліку, все більше він трансформується до систем міжнародного значення, такого ж реформування потребує і економічний аналіз, та впровадження його на підприємстві.

Для прийняття будь-якого управлінського рішення необхідним є глибоке вивчення проблеми, а саме виявлення резервів покращення результатів, вплив факторів як позитивних так і негативних, виходячи з цього в науковій літературі все більше надається уваги з боку економістів на дослідження різних аспектів економічного аналізу.

Такі науковці Ізмайлов Я.О., Медвідь Л.Г., Федоришина Л.І., Кіндрацька Г.І у своїх наукових працях досліджують питання економічного аналізу, його методології, інструментарію та значення в системі управління підприємством.

Процес прийняття управлінських рішень на основі економічного аналізу можна систематизувати за такою схемою:

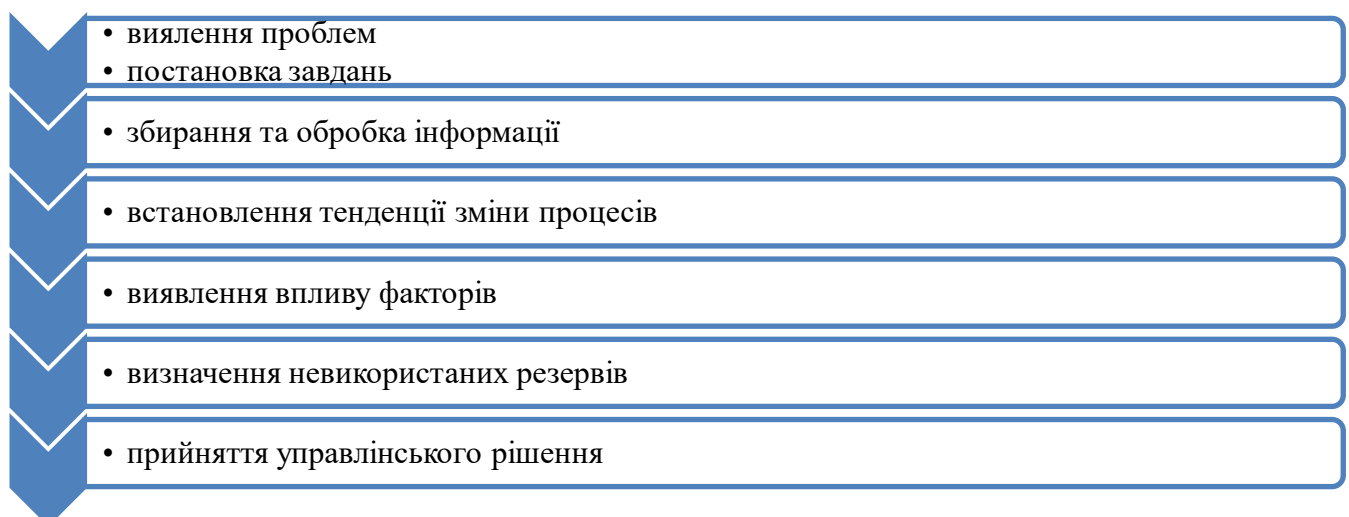


Рис. 3.2. Структурно-логічна схема прийняття управлінського рішення на основі економічного аналізу [12].

За використання такої схеми, управлінський персонал має змогу виконувати свою контрольну функцію, за відхилення має змогу вчасно зреагувати на вплив зовнішніх факторів, процес управління є керованим та прогнозованим, а результати досягненні.

Економічний аналіз доходів та витрат надає змогу виявити та використати внутрішні резерви, виявити головні проблеми та фактори, що впливають на результати та стримують розвиток підприємства.

Економічний аналіз витрат та доходів на ПП «Інком-М» розглядає питання вивчення економічних аспектів господарських явищ і процесів – господарської діяльності; виявлення факторів і причин, що їх обумовили; опрацювання, обґрунтування та розробка заходів з мобілізації виявлених резервів; підвищення ефективності роботи підприємства, їх розділів, інших формувань. Економічний аналіз це система способів вивчення стану фінансово-господарської діяльності підприємства.

Витрати утворюються в процесі формування та використання ресурсів для досягнення певної мети. Вони мають різне спрямування, але найбільш загальним і принциповим є поділ їх на інвестиційні та поточні (операційні) витрати, пов'язані з безпосереднім виконанням підприємством своєї основної функції — продаж товарів.

П(С)БО 16 “Витрати” визначає методологічні принципи формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати операційної діяльності підприємства та її розкриття в фінансовій звітності. Витрати операційної діяльності групуються за такими економічними елементами:

- матеріальні затрати;
- витрати на оплату праці;
- відрахування на соціальні заходи;
- амортизація;

ПП «Інком-М» відноситься до малих підприємств та займається реалізацією нафтопродуктів. Економічний аналіз ПП «Інком-М» був проведений на основі Звітів про фінансові результати. В свої діяльності підприємство несе витрати на закупівлю товару (бензину та дизельного палива), на оплату праці та інші оперативні витрати пов'язані з утриманням автозаправочної станції. В свою чергу джерелом отримання доходів виступає дохід від реалізація в роздріб та оптом нафтопродуктів.

Загальна тенденція розвитку підприємства за останні звітні періоди йде на спад про це свідчать показники з фінансової звітності та дані аналізу.

Підприємству слід нарощувати різні джерела доходу, від фінансової, інвестиційної діяльності, тощо. Оскільки це дасть змогу залишати стабільний стан отримання доходу у випадку зменшення обсягів реалізації основного виду товару.

Однією з причин спаду діяльності є нестабільна ситуація в світі та зокрема в Україні, у зв'язку з пандемією велика кількість малих підприємств значно постраждала та навіть припинила свою діяльність, зважаючи на це результати діяльності ПП «Інком-М», на мою думку, є задовільними.

ПП «Інком-М» веде свою діяльність вже протягом 10 років, і на підприємстві ніколи не проводи економічний аналіз діяльності, тож підприємству слід періодично проводити економічний аналіз всіх статей фінансових звітів та важливих аспектів ведення господарської діяльності.

Зв'язок між витратами та доходами досліджуваної компанії є прямо-пропорційний, а для збільшення прибутку має бути обернено-пропорційний, щоб при збільшенні обсягу реалізації зменшувалась собівартість товару і збільшувався прибуток. Для забезпечення такої закономірності підприємству слід ефективніше використовувати матеріальні та трудові ресурси.

ВИСНОВКИ

Після дослідження проблеми удосконалення бухгалтерського обліку і економічного аналізу доходів та витрат основної діяльності можна зробити такі висновки:

1. В умовах ринкової економіки важливим є факт зростання, масштабування бізнесу, отримання позитивних фінансових результатів, рентабельності та платоспроможності підприємства. Виходячи з цього актуальним є питання ведення достовірного, об'єктивного бухгалтерського обліку щодо доходів та витрат як основних чинників впливу на загальний фінансовий результат. Для виконання поставлених завдань, в кваліфікаційній магістерській роботі розглянуто теоретичні основи економічної сутності понять доходів та витрат та варіантів класифікації, проведено порівняльний аналіз підходів щодо трактувань цих понять з боку нормативно-правових актів та вчених-економістів у наукових працях. Розглянувши різні підходи до трактування понять доходу та витрат, можна зробити висновок, що існують два підходи : економічний та бухгалтерський. З боку економічного підходу поняття доходу пов'язують з отримання грошових коштів та виручкою. Однак визначення, яке пропонується з бухгалтерської сторони є більш прийнятним та об'єктивним стосовно доходів та витрат. При дослідженні витрат виявлено розбіжності щодо підходів до класифікації, але найбільш вживаною та актуальною є класифікація відповідно до П(С)БО 16 «Витрати».

2. Наукове дослідження проведено на основі приватного підприємства ПП «Інком-М», яке знаходиться в місті Бровари та веде основну діяльність у сфері оптової та роздрібною реалізації нафтопродуктів на автозаправній станції. Підприємство належить до малих суб'єктів господарювання, тож подає фінансову звітність за формами №1-м та №2-м і при веденні бухгалтерського обліку та складанні фінансової звітності керується нормами Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність», а також

нормативно-правовими актами у сфері обліку доходів та витрат та розробленою на підприємстві обліковою політикою.

3. Досліджено рекомендований порядок обліку доходів та витрат, і проведено порівняльний аналіз та відповідність ведення обліку на ПП «Інком-М» з П(С)БО. Для обліку доходів підприємством використовуються рахунки 7 класу, для обліку витрат - 9 класу, в кінці звітної періоду закриття цих рахунків відбувається на рахунку 79. Бухгалтерський облік ведеться за допомогою комп'ютерної програми «1С:Підприємство», а подання звітів - «М.Е.Дос», аналітичний облік ведеться в розрізі видів товару. Проблемним є питання правильності віднесення окремих витрат до певної категорії, а також їх розподіл, яке в свою чергу впливає на формування собівартості реалізованого товару та вірного фінансового результату.

4. Під час проведення дослідження проаналізовано рекомендований порядок ведення бухгалтерського обліку стосовно доходів та витрат з боку законодавства, а також наукові публікації стосовно теми дослідження вченими-економістами. Таким чином, існує певна схожість між пропонованими методами з обох сторін.

5. Відображення реалізації товару відбувається за допомогою такої первинної документації: видаткової накладної, товарно-транспортної накладної, актів наданих послуг, договорів, рахунків-фактур, виписок банків та інших. Загалом по підприємству добре налагоджений документообіг та використовується електронний обмін документами. Формування документів на ПП «Інком-М» повністю відповідає вимогам законодавства та задовольняє всі потреби підприємства та клієнтів.

6. Аналіз доходів та витрат суб'єкта господарювання проводиться за допомогою горизонтального, вертикального, порівняльного та факторного аналізу. Вони допомагають встановити структуру показника, його зміну в динаміці, абсолютне та відносне відхилення, темп зростання. В свою чергу факторний аналіз показує величину впливу окремих факторів на загальний результат.

7. Економічний аналіз ПП «Інком-М» за звітний період (2020 рік) показав, що доходи та витрати підприємства зменшились на 5,6% та 5,37% відповідно, така зміна негативно вплинула загальний фінансовий результат. Також було проведено прогнозування доходів та витрат на ПП «Інком-М» та виявлено, що доходи та витрати будуть зростати, що позитивно вплине на майбутній результат діяльності.

Тож при виконанні кваліфікаційної магістерської роботи було досягнуто поставленої мети та виконано відповідно всі завдання, та надано рекомендації відносно перегляду сформованої підприємством облікової політики, повного впровадження електронного документообігу, удосконалення обліку доходів та витрат, а також періодичного проведення економічного аналізу з метою покращення результатів діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Sharmancka V.M., Golovko V.I., Tsybulnyk M.O. Attributive propaedeutics of accounting reporting asameans of communicating the system of indicators indescriptive models of economic analytics. World Science. 2018. №12 (40). Vol. 2. P. 4-11.
2. Sharmancka V.M., Golovko V.I., Tsybulnyk M.O. Quantification valuation of cash flows based on accounting data. East European Scientific Journal. 2018. №12 (40). Part 3. 2018. P. 58-66.
3. Аналіз господарської діяльності [текст] : навчальний посібник / [за заг. ред. І.В. Сіменко, Т.Д. Косової] – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 384 с.
4. Балджи М.Д. Обґрунтування господарських рішень та оцінка ризиків: [навч. посібник] / Балджи М.Д., Карпов В.А., Ковальов А.І., Костусев О.О., Котова І.М., Сментина Н.В. – Одеса: ОНЕУ, 2013. – 670 с.
5. Бетге Й. Балансоведение: пер. с нем. – М:Бухгалтерский учет, 2000.- 415с.
6. Білик М. та ін. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. Київ : КНЕУ, 2005. 592 с.
7. Бланк И. А. Торговый менеджмент / Бланк И. А. – [2-е изд.]. – К. : Эльга, Ника-Центр, 2004. – 784 с.
8. Бондар Н. М. Економіка підприємства : навчальний посібник / Бондар Н. М. – К. : А.С.К. 2004. – 400 с.
9. Бухгалтерський фінансовий облік ; за ред. Ф. Ф. Бутинця – [7-е вид.]. – Житомир : Рута, 2006. – 832 с. [4]
10. Волошина О. А., Кордзаія І. А., Даценко С. М. , Ульченко А. М. МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ ДОХОДІВ ПІДПРИЄМСТВА ТА ФАКТОРІВ ЇХ ФОРМУВАННЯ. Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». 2019. с. 106. http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/6_2019/49.pdf

11. Голубнича, Г. П., Панасенко І.Л. Економічний аналіз: навчальний посібник. – К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2008. – 309 с.

12. Гончаренко Н. Г ПРИЙНЯТТЯ ОБҐРУНТОВАНИХ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ НА ПІДСТАВІ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ / Науковий вісник Ужгородського національного університету Випуск 30 2020р. – с. 52 http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/30_2020ua/12.pdf

13. Гончаренко Н.Г. Роль економічної інформації в прийнятті ефективних управлінських рішень. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». 2018. № 28. Т. 2. С. 145–148.

14. Гончаренко Н.Г. Роль комплексного системного аналізу в управлінні підприємством. Економіка та суспільство. 2017. № 12. С. 683–686.

15. Гончаренко. Н.Г. Роль економічного аналізу в умовах глобалізації економіки. Глобальні та національні проблеми економіки. 2016. № 14. С. 126–130.

16. Господарський кодекс України: Дата оновлення 15.05.2021 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>. [2]

17. Грещак М. Г. Управління витратами: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / М. Г. Грещак , О. С. Коцюба. — К.: КНЕУ, 2002. – 131 с

18. Гринів Б. Економічний аналіз торговельної діяльності : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 392 с.

19. Гуцаленко Л.В. Адаптивна система обліку і контролю результатів діяльності сільськогосподарських підприємств: моногр. / Л.В. Гуцаленко. – К.: ННЦ ІАЕ, 2009. – 372 с.

20. Генеза ринкової економіки (політекономія, мікроекономіка, макроекономіка, економічний аналіз, економіка підприємства, менеджмент, маркетинг, фінанси, банки, інвестиції, біржова діяльність) : терміни, поняття, персоналії / В.С. Іфтемічук, В.А. Григорьев, М.І. Маниліч, Г.Д. Шутак. –[за наук. ред. Г.І. Башнянина і В.С. Іфтемічука]. –К. : Магнолія плюс, 2004. –688 с.

21. Дерій В. А. Нормативно-правове забезпечення обліку і контролю витрат

та доходів підприємств // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2010. Вип. 2. – С. 77-83.

22. Діденко Л. В. Методичні підходи до аналізу доходів і витрат банку / Л. В. Діденко, М. О. Юзвина // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України, 2012. № 2. С. 100- 108.

23. Донченко Т. Теоретичні основи формування механізму управління фінансовою стійкістю підприємства. Вісник Хмельницького національного університету. 2010. № 1. С. 23–27.

24. Доходи підприємств: сучасні методи управління / Н. М. Шмиголь // Економіка: проблеми теорії та практики. – 2010. – Вип. 265. – Том 1. – С. 94–102.

25. Економіка підприємства : підручник ; за заг. ред. Н. М. Ушакової. – К. : Київський нац. торг.-економ. ун-т, 2005. – 569 с.

26. Економіка підприємства: навч. посіб. за ред. Примака Т.О.: Вікар, 2001. – 178 с.

27. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т. 1. / Редкол.: ...С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: Видавничий центр “Академія”, 2000. – 864 с.].

28. Економічний аналіз [Текст] : навч. посіб. / [М. А. Болюх, В. З. Бурчевський, М. І. Горбаток та ін.] ; за ред. М. Г. Чумаченка ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". - 3-тє вид., без змін. - К. : КНЕУ, 2007. - 560 с.

29. Економічний аналіз: підручник. / Голованенко М.В., Головка В.І., Головка І.В., Дерун І.А., Цибульник М.А., Шарманська В.М., Шарманська С.О., Филюк Г.М /з заг. ред. Г.М. Филюк, В.І. Головка. К.: ВЦ «Академія», 2021. 880 с.

30. Єгорова О. В., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник Ю. М. Економічний аналіз: навч. посіб. Полтава : РВВД ПДАА, 2018. 290 с. 3.

31. Закон України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах та пального» №481/95-ВР від 19.12.1995р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/481/95-%D0%B2%D1%80#Text>

32. Закон України «Про інформацію» № 2657-ХІІ від 02.10.1992,
33. Законом України Про електронні довірчі послуги № 2155-VIII від 05.10.2017р.
34. Законом України Про електронні документи та електронний документообіг № 851-IV від 22.05.2003р
35. Івченко Л.В. Економічна сутність витрат підприємства. Науковий вісник Київського національного економічного університету ім. Вадима Гетьмана URL : http://www.rusnauka.com/11_NPRT_2007/Economics/22418.doc.htm
36. Ізмайлов Я.О. Розвиток методології економічного аналізу господарської діяльності підприємств у постіндустріальній економіці. Проблеми економіки. 2016. № 3. С. 165–174.
37. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. Дата оновлення 03.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>
38. Калабухова С.В., Ямборко Г.А., Кузьмінська О.Е. Аналіз господарської діяльності: Робочий зошит до курсу лекцій та виконання практичних завдань з навчальної дисципліни. Київ: КНЕУ, 2019. 240 с.
39. Киш Л.М. Аналіз і прогнозування фінансової стійкості підприємства у сучасних умовах. URL : <http://repository.vsau.org/getfile.php/23820.pdf>
40. Кіндрацька Г.І., Загородній А.Г., Білик М.С. Структуризація економічного аналізу діяльності підприємства: управлінський підхід. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. 2007. № 606. С. 466–472.
41. Кірейцев Г.Г. Регулювання розвитку бухгалтерського обліку в сільському господарстві України: наукова доповідь на Міжнар. наук-практ. конф. Подільського держ. аграрно-техніч. унту 24-25 вересня 2009 р / Г.Г. Кірейцев. – Кам'янець-Подільський, 2009. – 32 с.

42. Коблянська О. І. Фінансовий облік. Навч. пос. 2-ге вид., випр.. і доповн. – К.: Знання, 2007 р. – 471 с.

43. Конституція України

44. Копотієнко Т.Ю. Економічна сутність та класифікація витрат як об'єкта внутрішнього аудиту. Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. Випуск 23. 2018. – с.627 URL: <http://global-national.in.ua/archive/23-2018/123.pdf> [15]

45. Ліснічук О.А, Нестерчук Т.А. Методичні підходи до оцінювання фінансової стійкості підприємства/МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ / ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ/Випуск # 18 / 2018 – с.454 URL : http://economyandsociety.in.ua/journals/18_ukr/63.pdf

46. Маренич Т. Сутність бухгалтерського обліку як системи економічного регулювання / Т. Маренич // Бухгалтерський облік і аудит. – 2009. – № 2. – С. 21-26.

47. Матковський С. Статистика підприємств : навчальний посібник. Київ : Алерта, 2013. 560 с.

48. Медвідь Л.Г., Хариневич-Яворська Д.О. Економічний аналіз і контроль як інформаційне забезпечення управління діяльністю суб'єктів господарювання. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки. 2015. Вип. 9-1. Ч. 1. С. 216–220.

49. Миддлтон, Д. Бухгалтерский учет и принятие финансовых решений [Текст]: пер.с англ. / Д.Миддлтон; под ред. И. И. Елисеевой. - М.: ЮНИТИ, 1997. - 408 с.

50. Міжнародний стандарт фінансової звітності 18 «Дохід» від 1 січня 2012 року»: за даними Міністерства фінансів України.

51. Молодець А. Я. ДОХОДИ ПІДПРИЄМСТВА: СУТНІСТЬ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ
<http://194.44.12.92:8080/jspui/bitstream/123456789/4917/1/1%20%2859%29.pdf>

52. Нападовська Л.В. Управлінський облік: підруч. для вузів. 2-ге вид. Київ, 2010. 648 с.

53. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. Дата оновлення 23.07.2019. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>

54. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 "Дохід" : затв. наказом Міністерства фінансів України від 29.11.99 N 290 Дата оновлення 03.11.2020 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>

55. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати" »: затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.12.99 N 318 Дата оновлення 03.11.2020 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>.

56. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова звітність" затв. наказом Міністерства фінансів України від 25.02.2000 № 39 Дата оновлення 03.11.2020 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#Text>

57. Непочатенко О. Фінанси підприємств : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 328 с

58. Носова Є.А. Використання інтегрального показника для оцінки фінансового стану підприємств. Статистика ХХІ століття: нові виклики, нові можливості: збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції. К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2011. С. 61-6

59. Озеран В. О., Куцик П. О., Волошин А. М., Бабин І. М., Бондар Л. Р. Бухгалтерський облік у споживчій кооперації: навч. посібник для студ. спец. "Облік і аудит" вищ. навч. закладів / Укоопспілка ; Львівська комерційна академія / В.О. Озеран (ред.). - Л. : Видавництво Львівської комерційної академії, 2008. - 660с.

60. Організація бухгалтерського обліку: Навч. посібник. за ред. Кононова О.Є. – Вена: .: Premier Publishing s.r.o. Vienna, 2018. – 102 с.]. [5]

61. Панков В.В. Институциональная теория бухгалтерского учета и аудита: монографія / В.В. Панков. – М. : «ИнформБюро», 2011. 168 с.

62. Панков Д.А. Бухгалтерський аналіз: теорія, методологія, методика: посібник /Д.А.Панков, Л.С.Воскресенська. – Мінськ: Эдайда, 2008. – 120 с.

63. Пантелеєв В.П. Внутрішньогосподарський контроль: методологія та організація: моногр. / Пантелеєв В.П.; Державна академія статистики, обліку та аудиту. – К.: ДП “Інформ.-аналіт. агенство”, 2008. – 491 с

64. Парасій-Вергуненко, І. М. Аналіз господарської діяльності [Електронний ресурс]: практикум : навч. посіб. / І. М. Парасій-Вергуненко, Г. А. Ямборко ; за наук. ред. Л. М. Кіндрацької ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". - Київ : КНЕУ, 2013. – 352 с.

65. Пархоменко В. Розвиток бухгалтерського обліку: від реформування до адаптації та застосування / В.Пархоменко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2009. – № 8-9. – С. 3-21.

66. Пігуль Н., Клименко А., Пігуль Є. Аналіз фінансової стійкості підприємств України. Приазовський економічний вісник. 2019. № 1 (12). С. 186–190.

67. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. Дата оновлення 18.03.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11#Text>

68. Податковий кодекс України. Дата оновлення 15.05.2021 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

69. Подолянчук О.А. Облік доходів сільськогосподарських підприємств: Автореф. дис. канд. екон. наук / О.А. Подолянчук. Національний науковий центр „Інститут аграрної економіки” УААН, К., 2009. – 21с

70. Покропивний С. Ф. Економіка підприємства - К. КНЕУ, 2001 р.

71. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку затв. наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995 № 88. Дата оновлення 03.08.2018 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text>

72. Практикум з фінансового та управлінського обліку за національними стандартами: навчальний посібник / За ред. проф. М.Ф. Огійчука. - 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Алерта, 2013. – 608 с.

73. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. Дата оновлення 14.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

74. Пушкар М. С. Теорія і практика формування облікової політики : монографія / М. С. Пушкар, М. Т. Щирба. – Тернопіль : Карт-бланш, 2009. – 260 с.

75. Рассулова Н. В., Лукашова І. О., Гейер Е. С., Секіріна Н. В., Бухгалтерський облік: Навч. посіб. для студ. ВНЗ / Донецький національний ун-т економіки і торгівлі ім. Михайла Туган-Барановського. - Донецьк : [ДонНУЕТ], 2008. - 193с.

76. Регулювання ринку моторних палив; за ред. Дорогань О.Д., Кравцова О.В., Корнеєва Ю.В., Загарій В.П., Оржель О.А. URL: https://cdn.regulation.gov.ua/2c/e5/e3/9f/regulation.gov.ua_GREEN%20BOOK_Motor%20Fuels%20Market%20Regulation.pdf

77. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Навч. посіб. - 3-тє вид., випр. і доп. - К.: Знання, 2007. - 668 с.

78. Салун М., Матвієнко-Біляєва Г. Економічний аналіз: методичні рекомендації до самостійної роботи студентів спеціальності 051 «Економіка» першого (бакалаврського) рівня. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 37 с.

79. Слав'юк Р. А. Фінанси підприємств:/ Національний банк України; Університет банківської справи. — К. : УБС НБУ, 2007. — 550с.

80. Сопко В. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу: підручник [Текст] / В.Сопко, В.Завгородній. – К.: КНЕУ, 2000. – 260 с.

81. Сопко В.В., Сопко О.В. Бухгалтерський облік: основи теорії та концептуальні засади побудови: навч.-метод. посіб. Київ, 2003. 448 с.]

82. Статут Приватного підприємства «Інком-М» в Новій редакції. Затверджено Рішення №5 власника підприємства від 01.12.2015р.

83. Судово-бухгалтерська експертиза: Навчальний посібник/ Шарманська

В.М., Головка В.І., Головка І.В., Шарманська С.О. Київ: ПрАТ «Видавництво «Київська правда», 2018. 432 с.

84. Теоретико-ситуаційний компендій прагматичних фінансових розрахунків в комерційних угодах: Навчальний посібник/ Шарманська В.М., Головка І.В., Шарманська С.О. Київ: Національна академія прокуратури України, 2017. 270 с.

85. Федоришина Л.І. Витоки розвитку економічного аналізу. Причорноморські економічні студії. 2016. Вип. 11. С. 234–238.

86. Фінанси підприємств / О.Г. Біла : навч. посібн. – Львів : Вид-во "Магнолія 2006", 2008. – 383 с.

87. Фінансова діяльність підприємства: Підручник / Бандурка О. М., Коробов М. Я., Орлов П. Г., Петрова К. Я. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Либідь, 2003.

88. Фінансовий облік, звітність і аналіз підприємства у відповідності до стандартів ГААР: [навчальний посібник]/ Головка В.І., Головка І.В., Цибульник М.О., Шарманська В.М., Шарманська С.О/ К.: ВПЦ «Київський університет», 2021. 534 с.

89. Хачатрян В. Формування механізму внутрішнього контролю за використанням прибутку підприємств / В. Хачатрян // Економічний аналіз. – 2011. – С. 322-340.

90. Хомин П. Я. Формування системи звітності сільськогосподарських підприємств та її облікового забезпечення. Автореф. ... д-ра екон. Наук. – К.: ННЦ „Інститут аграрної економіки”, 2004. – 30 с.

91. Цал-Цалко Ю.С. Витрати підприємства: навч. посіб. Київ, 2002. 656 с

92. Царевська Тетяна. Облік витрат діяльності підприємства Журнал Податки & бухоблік. грудень, 2019/№ 99 URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2019/december/issue-99/article-105876.html>

93. Царевська Тетяна. Облік доходів діяльності підприємства. Журнал Податки & бухоблік. грудень, 2019/№ 99 URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2019/december/issue-99/article-105875.html>

94. Чегринець К. Фінансова стійкість підприємства: економічна сутність та методи оцінки. *Управління розвитком*. 2012. № 10. С. 51–54.
95. Чуев И. Н. Экономика предприятия : учебник / И. Н. Чуев, Л. Н. Чечевицина. – М. : Дашков и К°, 2004 – 416 с.
96. Шарманська В.М. Навчально-методичний комплекс з курсу “Бухгалтерський облік”. / Укл. Шарманська В.М. Навчальне видання. – К., 2011. – С.
97. Шестерняк М.М. Сучасний економічний аналіз та його основні види. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2018. Вип. 20(3). С. 158–162.
98. Экономика предприятия (предпринимательская) : навч. посіб за ред. Грузинов В. П.: ЮНИТИ-ДАНА, 2002. – 795 с.
99. Экономика предприятия: учебное пособие/ ПродиусЮ. И. – Х. : Одиссей, 2004. – 416 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Економічна сутність поняття «дохід»

1	Бутинець Ф.Ф.	Як економічна категорія дохід (виручка) є потоком грошових коштів та інших надходжень за певний період, отриманий від продажу продукції, товарів, робіт, послуг.
2	Кононова О.Є.	Доходи - це збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які ведуть до збільшення власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників).
3	Примак Т.О.	Дохід - це виторг підприємства від реалізації продукції, послуг та виконання робіт без урахування податку на додану вартість та акцизного збору.
4	Грузінов В.П.	Дохід підприємства складається з виручки від реалізації продукції (робіт, послуг), основних засобів (зайвих) й іншого майна підприємства, а також із доходів від позареалізаційних операцій
5	Башнянин Г.І., Іфтемічук В.С.	Дохід – це: 1) виручка від реалізації продукції за вирахуванням матеріальних і прирівняних до них витрат; 2) потік грошових та інших надходжень за одиницю часу
6	Левицька С.О.	Доходи – це отримані з державного та місцевого бюджетів та генеровані бюджетними організаціями асигнування
7	Продіус Ю.І.	Дохід – це виручка від реалізації продукції (робіт, послуг) за вирахуванням матеріальних витрат. Він є грошовою формою чистої продукції підприємства, тобто охоплює оплату праці та прибуток
8	Біла О.Г.	Грошові надходження від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)- це загальний дохід від основної діяльності підприємства, його внесок у валовий внутрішній продукт країни
9	Шмиголь Н.М.	Дохід підприємства – це збільшення економічних вигід внаслідок надходження активів і/або погашення зобов'язань, що приводить до зростання капіталу організації, за винятком внесків учасників (власників майна), та отримане внаслідок використання в господарському процесі залучених для цього економічних ресурсів та конкурентних переваг в умовах прийняттого рівня підприємницького ризику.

Джерело: сформовано автором на основі літературних джерел [4,5,6,7,8,9,10,11,12]

Економічна сутність поняття «витрати»

№	Автор	Визначення
1	Хел Р. Веріан	Витрати – це всі використовувані фірмою фактори виробництва, оцінені за їх ринковою ціною.
2	Зайдель Х.	Витрати – це виражене в грошах споживання товарів і послуг для виготовлення виробничої продукції за певний період.
3	Грещак М.Г., Коцюба О.С.	Витрати - це обсяг використаних ресурсів підприємства у грошовому вимірі для досягнення певної мети.
4	Мельник Л.Г., Карінцева О.І.	Витрати – це прямі і непрямі витрати, фактичні і можливі виплати або упущена вигода, необхідні для того, щоб залучити й утримати ресурси в межах даного напрямку діяльності.
5	Шмален Г.	Витрати – сукупність виражених в грошовій формі витрат підприємства на протязі одного року, які призводять до зменшення частки чистого майна.
6	Роберт Н. Антоні	Витрати – це придбання ресурсів, їх вартість. Затрати – це використання ресурсів за період, їх собівартість. Витрати ресурсів у залишку – це кошти.
7	Г.А.Велш, Д.Г. Шорт	Витрати-грошове вираження обсягу ресурсів, витрачених у господарській діяльності підприємства за певний період задля отримання доходу.
8	В.В.Сопко	Витрати виникають у процесі господарської діяльності підприємств у зв'язку з використанням під час виробництва продукції відмінних за своїми властивостями ресурсів.
9	Л.В. Нападовська	Витрати – це ресурси, які споживаються у процесі виробництва, включаючи матеріальні, фінансові, трудові, а також інші види ресурсів, вартісний вираз спожитого обсягу яких формує витрати.
10	Ю.С. Цал-Цалко	Витрати підприємства - це зменшення активів або власного капіталу підприємства. Витрати структурного підрозділу – вартість використаних у процесі виробництва ресурсів, що фактично є виробничою собівартістю продукції.

Джерело: сформовано на основі літературних джерел [14;15]

Елементи доходу відповідно до П(С)БО 15

Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);	загальний дохід (виручка) від реалізації продукції, товарів, робіт або послуг без вирахування наданих знижок, повернення раніше проданих товарів та непрямих податків і зборів (податку на додану вартість, акцизного збору тощо).
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);	визначається шляхом вирахування з доходу від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг наданих знижок, вартості повернутих раніше проданих товарів, доходів, що за договорами належать комітентам (принципалам тощо), та податків і зборів.
Інші операційні доходи;	Включаються суми інших доходів від операційної діяльності підприємства, крім чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), зокрема: дохід від операційної оренди активів; дохід від операційних курсових різниць; відшкодування раніше списаних активів; дохід від роялті, відсотків, отриманих на залишки коштів на поточних рахунках в банках, дохід від реалізації оборотних активів (крім фінансових інвестицій), необоротних активів, утримуваних для продажу, та групи вибуття тощо.
Фінансові доходи;	включаються дивіденди, відсотки та інші доходи, отримані від фінансових інвестицій (крім доходів, які обліковуються за методом участі в капіталі).
Інші доходи.	включаються дохід від реалізації фінансових інвестицій; дохід від неопераційних курсових різниць та інші доходи, які виникають у процесі господарської діяльності, але не пов'язані з операційною діяльністю підприємства.

Джерело: сформовано на основі «Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 "Дохід»

Класифікація витрат

Ознаки класифікації	Групи витрат
По відношенню до виробничого процесу	<ul style="list-style-type: none"> • Основні витрати • Накладні витрати
По відношенню до обсягів виробництва	<ul style="list-style-type: none"> • Умовно-постійні • Умовно-змінні
За способом віднесення на собівартість окремих видів виробництва	<ul style="list-style-type: none"> • Прямі витрати • Непрямі витрати
За календарним періодом	<ul style="list-style-type: none"> • Поточні • Одноразові • Довгострокові
За видами витрат	<ul style="list-style-type: none"> • Витрати за економічними елементами • Витрати за статтями калькуляції
За єдністю складу	<ul style="list-style-type: none"> • Прості • Комплексні
За участю у виробничому процесі	<ul style="list-style-type: none"> • Виробничі • Невиробничі
За місцем виникнення	<ul style="list-style-type: none"> • За цехами • За дільницями • За службами та іншими структурними підрозділами виробництва
За видами продукції (робіт, послуг)	<ul style="list-style-type: none"> • Витрати на ви вироби • Витрати на групи виробів • Витрати на замовлення
За способом визначення собівартості додаткової одиниці продукції.	<ul style="list-style-type: none"> • Маржинальні • Середні

Елементи витрат за П(С)БО 16 «Витрати»

Виробнича собівартість:	
1. Прямі матеріальні витрати	- сировина та основні матеріали, що утворюють основу виробленої продукції; - купівельних напівфабрикати та комплектуючі вироби; - допоміжні та інші матеріали, які можуть бути безпосередньо віднесені до конкретного об'єкта витрат.
2. Прямі витрати на оплату праці	заробітна плата та інші виплати робітникам, зайнятим у виробництві продукції, виконанні робіт або наданні послуг, які можуть бути безпосередньо віднесені до конкретного об'єкта витрат.
3. Інші прямі витрати	всі інші виробничі витрати, які можуть бути безпосередньо віднесені до конкретного об'єкта витрат, зокрема відрахування на соціальні заходи, плата за оренду земельних і майнових паїв, амортизація, втрати від браку, які складаються з вартості остаточно забракованої з технологічних причин продукції (виробів, вузлів, напівфабрикатів), зменшеної на її справедливую вартість, та витрат на виправлення такого технічно неминучого браку.
Загальновиробничі витрати	
1. Змінні	витрати на обслуговування і управління виробництвом (цехів, дільниць), що змінюються прямо (або майже прямо) пропорційно до зміни обсягу діяльності. Змінні загальновиробничі витрати розподіляються на кожен об'єкт витрат з використанням бази розподілу (годин праці, заробітної плати, обсягу діяльності, прямих витрат), виходячи з фактичної потужності звітного періоду.
2. Постійні	витрати на обслуговування і управління виробництвом, що залишаються незмінними (або майже незмінними) при зміні обсягу діяльності. Постійні загальновиробничі витрати розподіляються на кожен об'єкт витрат з використанням бази розподілу. Нерозподілені постійні загальновиробничі витрати включаються до складу собівартості реалізованої продукції (робіт, послуг) у періоді їх виникнення. Загальна сума розподілених та нерозподілених постійних загальновиробничих витрат не може перевищувати їх фактичну величину.

Джерело: сформовано на основі «Національного положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати»

Елементи витрат за П(С)БО 16 «Витрати»

Адміністративні витрати
<ul style="list-style-type: none"> - загальні корпоративні витрати (організаційні витрати, витрати на проведення річних зборів, представницькі витрати тощо); - витрати на службові відрядження і утримання апарату управління підприємством та іншого загальногосподарського персоналу; витрати на утримання основних засобів, інших матеріальних необоротних активів загальногосподарського використання (операційна оренда, страхування майна, амортизація, ремонт опалення, освітлення, водопостачання, водовідведення, охорона); - винагороди за професійні послуги (юридичні, аудиторські, з оцінки майна тощо); - витрати на зв'язок (поштові, телеграфні, телефонні, телекс, факс тощо); - амортизація нематеріальних активів загальногосподарського використання; - витрати на врегулювання спорів у судових органах; податки, збори та інші передбачені законодавством обов'язкові платежі (крім податків, зборів та обов'язкових платежів, що включаються до виробничої собівартості продукції, робіт, послуг); - плата за розрахунково-касове обслуговування та інші послуги банків, а також витрати, пов'язані з купівлею-продажем валюти; - інші витрати загальногосподарського призначення.
Витрати на збут
<ul style="list-style-type: none"> - витрати пакувальних матеріалів для затарювання готової продукції на складах готової продукції; - витрати на ремонт тари; - оплата праці та комісійні винагороди продавцям, торговим агентам та працівникам підрозділів, що забезпечують збут; - витрати на рекламу та дослідження ринку (маркетинг); - витрати на передпродажну підготовку товарів;
<ul style="list-style-type: none"> - витрати на відрядження працівників, зайнятих збутом; - витрати на утримання основних засобів, інших матеріальних необоротних активів, пов'язаних зі збутом продукції, товарів, робіт, послуг (операційна оренда, страхування, амортизація, ремонт, опалення, освітлення, охорона); - витрати на транспортування, перевалку і страхування готової продукції (товарів), транспортно-експедиційні та інші послуги, пов'язані з транспортуванням продукції (товарів) відповідно до умов договору (базису) поставки; - витрати на гарантійний ремонт і гарантійне обслуговування; - витрати на страхування призначеної для подальшої реалізації готової продукції (товарів), що зберігається на складі підприємства; витрати на транспортування готової продукції (товарів) між складами підрозділів (філій, представництв) підприємства; - інші витрати, пов'язані зі збутом продукції, товарів, робіт, послуг.

Джерело: сформовано на основі «Національного положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати»

Товариство з обмеженою відповідальністю "Інком-М"

Наказ №

Про облікову політику та організацію
бухгалтерського обліку

м. Бровари

від 1 січня 2017р.

1. Про облікову політику підприємства

На виконання Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.99р.№996-ХІІ, Положень (стандартів) бухгалтерського обліку, затверджених Міністерством фінансів України в цілях забезпечення єдиної облікової політики і надання достовірної фінансової звітності

НАКАЗУЮ:

З 01.01.2017р. на підприємстві встановити принципи, методи та процедури облікової політики з урахуванням вимог П(С)БО.

1.1. Загальні положення

1.1.1. Розробити робочий план рахунків, приймаючи за основу План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій суб'єктів малого підприємництва, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99р.№ 291.

1.2. Облік основних засобів

1.2.1. Одиницею обліку основних засобів вважати окремий об'єкт.

1.2.2. Основні засоби класифікувати таким чином:

01. Земельні ділянки.

02. Капітальні витрати на поліпшення земель, не пов'язані з будівництвом (15 років).

03. Будівлі (20), споруди (15 років), передавальні пристрої (10 років).

04. Машини та обладнання (5)

З групи 4: електронно-обчислювальні машини, інші машини для автоматичного оброблення інформації, пов'язані з ними засоби зчитування або друку інформації, пов'язані з ними комп'ютерні програми (крім програм, витрати на придбання яких визнаються роялті, та/або програм, які визнаються нематеріальним активом), інші інформаційні системи, комутатори, модулі, модеми, маршрутизатори, джерела безперебійного живлення та засоби їх підключення до телекомунікаційних мереж, телефони (в тому числі стільникові), мікрофони і рації, вартість яких перевищує 6000 гривень (2 роки)

05. Транспортні засоби (5 років).

06. Інструменти, прилади, інвентар (меблі) (4 роки).

07. Тварини (6 років).

08. Багаторічні насадження (10 років).

09. Інші основні засоби (12 років).

10. Бібліотечні фонди (немає).

11. Малоцінні необоротні матеріальні активи (немає).

12. Тимчасові (нетитульні) споруди (5 років).

13. Природні ресурси (немає).

14. Інвентарна тара (6 років).

15. Предмети прокату (5).

16. Довгострокові біологічні активи (7).

Амортизацію основних засобів нараховувати прямолінійним методом, пооб'єктно.

Нарахування амортизації проводити кожен місяць протягом строку корисного використання об'єкта.

1.3. Облік інших необоротних активів

- Встановити вартісну межу для предметів, що входять до складу МНМА, у розмірі, що не перевищує 6000 грн.
- Встановити для МНМА метод нарахування амортизації у розмірі 100% їх вартості в першому місяці використання об'єкта.

1.4. Облік нематеріальних активів

1.4.1.Одиницею обліку нематеріальних активів вважати окремих об'єкт нематеріальних активів.

- Встановити строки використання нематеріальних активів :
- авторські та суміжні права (програмне забезпечення ,база даних) – 3 роки.

Облік запасів

1.5.1.Організувати аналітичний облік руху товарно-матеріальних цінностей у бухгалтерії – у кількісно-сумовому вимірі.

1.5.2.Придбані (отримані) або вироблені запаси зараховувати на баланс підприємства за первісною вартістю.

1.5.3.Транспортно-заготівельні витрати включати до собівартості придбаних запасів.

1.5.4.Одиницею запасів для бухгалтерського обліку вважати окреме найменування виду запасів.

1.5.5.При відпуску товарів у виробництво та реалізацію застосовувати тільки один метод ФІФО.

1.5.6.Вартість МШП, що передані в експлуатацію, виключати зі складу активів (списувати з балансу) з подальшою організацією оперативного кількісного обліку таких предметів за місцями експлуатації і відповідальними особами їх фактичного використання.

1.8.Облік зобов'язань

1.8.1.Зобов'язання – заборгованість підприємства .

1.8.2.Довгострокові зобов'язання, на які нараховуються відсотки, відображаються в обліку і звітності за їх теперішньою вартістю, а поточні зобов'язання – за сумою погашення.

1.8.3.Забезпечення на відшкодування майбутніх платежів (на оплату майбутніх відпусток, додаткового пенсійного забезпечення тощо) не створювати.

1.9.Облік доходів

1.9.1.Визнані доходи в бухгалтерському обліку класифікувати за такими групами:

- дохід(виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);
- інші операційні доходи.

1.9.2. Дохід, отриманий від надання послуг, визнавати, виходячи зі ступеня завершеності операції з надання послуг; доходом є – фактично надані послуги на дату балансу.

1.10. Облік витрат

- Для обліку витрат застосовувати рахунки класу 9.
- Витрати визнавати витратами певного періоду одночасно з визнанням доходу, для отримання якого вони здійснені.
- Собівартість реалізованої продукції (робіт,послуг) складається з виробничої собівартості продукції (робіт,послуг), яка була реалізована протягом звітного періоду, нерозподілених постійних загальнопромислових витрат та наднормативних виробничих витрат.

Одним із видів діяльності підприємства є послуги у сфері інжинірингу, пов'язані із енергетичними проектами. Закриття рахунку 23 «Виробництво»здійснювати помісячно при обчисленні фінансового результату для складання проміжної та річної звітності. Собівартість реалізованих послуг на субрахунку 903 «Собівартість реалізованих робіт та послуг» відображати в обліку у кореспонденції з рахунком 23 «Виробництво». Загальнопромислові витрати вважати постійними нерозподіленими і включати до складу собівартості реалізованої продукції (робіт,послуг) у періоді їх виникнення.

Облік адміністративних витрат здійснювати на рахунку обліку витрат рахунок 92 "Адміністративні витрати" з послідовним віднесенням витрат на результати діяльності по рахунку 791"Результати основної діяльності" склад названих витрат здійснювати згідно пункту

18-19 П(С)БУ-16.

З метою забезпечення повного і адекватного обліку заборгованості по кожному аспекту підприємства окремо вести рахунок 372,377,631 для здійснення розрахунків з дебіторами та постачальниками.

Основна заробітна плата складається з посадового окладу, встановленого працівникам відповідно до штатного розкладу. Заробітна плата виплачується працівникам регулярно в робочі дні в строки, двічі на місяць через проміжок часу, що не перевищує шістнадцяти календарних днів:

до 21 числа поточного місяця – виплачується заробітна плата за першу половину місяця з 1 по 15;

до 5 числа наступного місяця – виплачується заробітна плата за другу половину місяця з 16 по 30 (31).

Якщо день виплати заробітної плати збігається з вихідним, святковим або неробочим днем, заробітна плата виплачується напередодні.

Розмір заробітної плати (посадові оклади) переглядаються, як правило, один раз на рік з урахуванням змін у чинному законодавстві.

У період між переглядами розміру заробітної плати індивідуальна заробітна плата індексується згідно з чинним законодавством.

Податковий облік здійснювати згідно Податкового Кодексу.

1.11. Облік витрат майбутніх періодів

1.11.1. До витрат майбутніх періодів відносити суми на передплату періодичних видань і всі інші витрати, що стосуються наступного облікового періоду.

2. Про організацію бухгалтерського обліку

- Генеральний директор підприємства забезпечує ведення бухгалтерського обліку.
- Директору:
 - складати та подавати фінансову та податкову звітність згідно з чинним законодавством у встановлені строки;
 - організувати контроль за відображенням на рахунках бухгалтерського обліку всіх господарських операцій;
 - оформляти матеріали, пов'язані з нестачею та відшкодуванням втрат від нестачі, крадіжки, псування тощо;
 - належним чином оформляти первинні документи;
 - систематизувати інформацію, що міститься в первинних документах, на рахунках бухгалтерського обліку в регістрах синтетичного та аналітичного обліку методом подвійного запису.
- Забезпечити відображення інформації автоматизованого обліку всіх господарських операцій в хронологічному порядку на паперових носіях, завірених підписами виконавців.
- Вжити необхідних заходів для запобігання несанкціонованому виправленню помилок в регістрах бухгалтерського обліку. Виправлення помилок проводити відповідно до вимог Закону про бухоблік, ПБО 6, Положення про документальне забезпечення записів в бухгалтерському обліку, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 24.05.95р. №88.

3.Про організацію податкового обліку

Відповідно до вимог Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» від 28.12.94р.№ 283/97-ВР і Закону України «Про податок на додану вартість» від 03.04.97р. №168/97, генеральному директору організувати ведення податкового обліку на підприємстві.

4.Організаційні питання

- Для забезпечення достовірності даних про наявність матеріальних цінностей проводити річну інвентаризацію на підприємстві відповідно до Інструкції з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів , товарно-матеріальних цінностей, коштів, документів і розрахунків, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 11.08.94р. №69.
- Для проведення інвентаризації видавати окремий наказ про порядок і терміни її проведення і склад інвентаризаційної комісії.
- Інвентаризацію проводити щорічно, не пізніше 1 листопада, і (додатково) за необхідністю, наприклад, при зміні матеріально- відповідальних осіб.
- Директору затвердити графік документообігу.
- Надати право підпису з повною відповідальністю:
- бухгалтерських документів, договорів – генеральному директору Бірюкову О.О. **i**
- Відповідальним за виписування доручення на отримання ТМЦ призначити генерального директора Бірюкову О.О.

5. Контроль за виконанням наказу

Контроль за виконанням даного наказу покласти на генерального директора.

Генеральний директор

Зінченко В.Б.

ВИДАТКОВА НАКЛАДНА № 0322-9 від 22 березня 2021 р.

Постачальник : **ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ІНВЕСТНАФТОПРОДУКТ ПК"**
 IBAN UA 50 300528 00000 26005455049817, у банку АТ "ОТП Банк",
 УКРАЇНА, 03680, м. Київ, вул. Радищева, буд. 10/14, офіс 103, тел.: (044) 594-82-60, 594-82-61
 код за ЄДРПОУ 41848022, ІПН 418480226587,
 Філія -
 -

Покупець : **ПП "Інком - М"**
 Україна, 07400, Київська обл., м. Бровари, вул.Олімпійська, буд. 7-А, тел.-

Договір: № 12-10/3 від 10 грудня 2019
 Розр.док.: Рахунок на оплату покупцю № 0322-9 від 22 березня 2021

Склад: Нафтопродукти

№	Товар	Код товару згідно з УКТЗЕД	Кількість л. 15°С	Кількість		Ціна без ПДВ	Сума без ПДВ
1	Бензин АИ-95-К5 Євро	2710 12 45 12	5 692,93	5 550,00	л.	21,50	119 325,00
				4 190,00	кг.	-	

Всього: **119'325,00**
 Сума ПДВ: **23 865,00**
 Всього з ПДВ: **143 190,00**

Всього найменувань 1, на суму 143 190,00 грн.

Сто сорок три тисячі сто дев'яносто гривень 00 копійок

У т.ч. ПДВ: Двадцять три тисячі вісімсот шістдесят п'ять гривень 00 копійок

Місце складання: м. Київ

Від постачальника *

Директор Соколов Віктор Дмитрович
 * Відповідальний за здійснення господарської операції і правильності її оформлення

Отримав(ла)

Директор Зінченко Валентина Борисівна
 За довіреністю № 3 від 16.03.2021

Постачальник Приватне підприємство "ІНКОМ-М"
ЄДРПОУ 36432186, тел. 096-200-87-93
Р/р UA22380805000000026001380921 в БРВ КРД "Райффайзен Банк Аваль"
ІПН 364321810295, номер свідоцтва 200016360
Є платником податку на прибуток на загальних підставах
Адреса 07400, Київська обл., м.Бровари, вул. Олімпійська 7-А

Одержувач ТОВ "PITIM"
тел. 0459466009

Платник той самий

Замовлення Рахунок-фактура № СФ-0000031 від 04.03.21

Умова продажу: Безготівковий розрахунок

**Видаткова накладна № РН-0000092
від 4 Березня 2021 р.**

№	Товар	Од.	Кількість	Ціна без ПДВ	Сума без ПДВ
1	Паливо дизельне	л	1000.000	20.90	20900.00
Разом без ПДВ:					20900.00
ПДВ:					4180.00
Всього з ПДВ:					25080.00

Всього на суму:

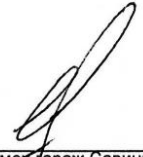
Двадцять п'ять тисяч вісімдесят гривень 00 копійок

ПДВ: 4180.00 грн.

Місце складання: м.Бровари

Від постачальника: 
Директор Зимацький В. Б.

Отримав(ла)


голов. мех. Уараж. Савицький О.О.
за дов. № 45 від 04.03.21

* Відповідальний за здійснення господарської операції і правильність її оформлення

Форма N 1-ТТН (нафтопродукт)

ТОВ "Інвестнафтопродукт ПК"
 03124, м. Київ, вул. Радичева, 10/14
 код ЄДРПОУ - 41848022

ТОВАРНО-ТРАНСПОРТНА НАКЛАДНА
 на відпуск нафтопродуктів (нафти) № **03-22/№01**
 від **22.03.2021**

Автопідприємство : СПД Зінченко М.А. Автомобіль, держ. №: А/8355АХ До подорожного листа №
 Замовник(платник) : ПП «ІНКОМ-М» Прицеп, держ. №: Вид перевезень : Авто
 Вантажодержувач : ПП «ІНКОМ-М» Водій **Толіха В.М.** Код :
 Пункт навантаження : м. Вишгород, вул. Набережна, 26 Пункт розвантаження **м. Бровари, вул. Москаленка, 20А**
 Пломби №№ :

№ п/п	Найменування, марка, вид нафтопродукту (нафти)	Резервуар №	Об'єм нафтопродукту (нафти), куб.дм	Метод визначення маси нафтопродукту (нафти)	Густина нафтопродукту (нафти), кг/куб.м	Темпера нафтопродукту (нафти), °С	Маса нафтопродукту (нафти), кг
1	Бензин АИ-95-К5-Евро		5 550	об'ємно-ваговий	0,7550	1	4 190
			5 550				
			5 550				



Дата і час вилзду з підприємства—вантажодержавника:
 Дата і час прибуття до вантажодержувача.
 Дата і час вилзду від вантажодержувача.

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Директор*
 ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО "КОМКОН ГРУП"

Хватков В. О.



ЗАТВЕРДЖУЮ
 Директор
 Приватне підприємство "Інком-М"

Зінченко В. В.



**АКТ здачі-прийняття робіт (надання послуг)
 № 175 від 30 квітня 2021 р.**

Ми, що нижче підписалися, представники Замовника ПП "Інком-М" директор Зінченко В. В. з одного боку, та представник Виконавця ПП "КОМКОН ГРУП" директор Хватков В. О. з іншого боку, склали цей акт про те, що на підставі наведених документів:

- договір № Б0503П від 4 березня 2015 р.
- розр. док.: рахунок на оплату покупцю № 176 від 1 квітня 2021 р.

Виконавцем були проведені такі роботи (надані такі послуги):

№	Найменування робіт, послуг	Од.	Кількість	Ціна	Сума
1	Послуги охорони за адресою: Київська обл., м. Бровари, вул. Гагаріна, буд. 20, у квітні 2021 р.	послуга	1	400.00	400.00

Всього: 400.00

Загальна вартість робіт (послуг) 400.00 грн (Чотириста гривень 00 копійок) без ПДВ

Сторони претензій одна до одної не мають

Місце складання: м. Бровари

* Відповідальні за надійність господарської операції з правильністю її оформлення

Від Виконавця:

Директор Хватков В. О.

30 квітня 2021 р.

ПП "КОМКОН ГРУП"

ЄДРПОУ: 36609095, тел: (044) 229-2443, (044) 490-9993

Р/р: UA770204780000000002600253290

в АБ "УКРІАЗБАНК"

ІПН:

Платник єдиного податку 3-тя група (5%)

Адреса: 03039, м. Київ, Голосіївська, 7, корп. 1А



Від Замовника:

Директор Зінченко В. В.

30 квітня 2021 р.

ПП "Інком-М"

ЄДРПОУ 36432186, тел: 380459464162

ІПН 364321810295

Адреса 07400, Київська обл., м. Бровари,

вул. Олімпійська, 7-А



Повернути за адресою: 07400, Київська обл., м. Бровари, вул. Гагаріна, 26

Постачальник Приватне підприємство "ІНКОМ-М"
 ЄДРПОУ 36432186, тел. 096-200-87-93
 Р/р UA22380805000000026001380921 в БРВ КРД "Райффайзен Банк Аваль"
 ІПН 364321810295, номер свідоцтва 200016360
 Є платником податку на прибуток на загальних підставах
 Адреса 07400, Київська обл., м.Бровари, вул. Олімпійська 7-А

Одержувач ТОВ "РІТІМ"
 тел. 0459466009

Платник той самий

**Рахунок-фактура № СФ-0000031
 від 4 Березня 2021 р.**

№	Назва	Од.	Кількість	Ціна без ПДВ	Сума без ПДВ
1	Паливо дизельне	л	1000.000	20.90	20900.00
Разом без ПДВ:					20900.00
ПДВ:					4180.00
Всього з ПДВ:					25080.00

Всього на суму:

Двадцять п'ять тисяч вісімдесят гривень 00 копійок

ПДВ: 4180.00 грн.

ЄДРПОУ 36432186, тел. 096-200-87-93
 Р/р UA22380805000000026001380921 в БРВ КРД "Райффайзен Банк Аваль"
 ІПН 364321810295, номер свідоцтва 200016360
 Є платником податку на прибуток на загальних підставах
 Адреса 07400, Київська обл., м.Бровари, вул. Олімпійська 7-А

Виписав(ла):

Відомості

ТОВ "РІТІМ"
 тел. 0459466009

Рахунок дійсний до сплати до 04.03.21

Додаток

той самий

**Рахунок-фактура № СФ-0000031
 від 4 Березня 2021 р.**

№	Назва	Од.	Кількість	Ціна без ПДВ	Сума без ПДВ
1	Паливо дизельне	л	1000.000	20.90	20900.00
Разом без ПДВ:					20900.00
ПДВ:					4180.00
Всього з ПДВ:					25080.00

Всього на суму:

Двадцять п'ять тисяч вісімдесят гривень 00 копійок

ПДВ: 4180.00 грн.

Виписав(ла):

Рахунок дійсний до сплати до 04.03.21

АТ "РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ" У М.КИЄВІ м. Київ, код банку 380805
 ПП "Інком-М", ЄДРПОУ 36432186
 Виписка по рахунку N UA22 3808 0500 0000 0026 0013 8092 1 з 07.04.2021 до 07.04.2021
 Валюта рахунка: UAH
 Дата попередньої операції: 06.04.2021
 Вхідний залишок: -288 445.00

58.80

Сторінка 1

Дата опер.	Номер док.	Дебет	Кредит	Реквізити кореспондента	Призначення платежу
07.04.2021 15:47	2923	23 190.00		ЄДРПОУ: 41848022 Рахунок: UA50 3005 2800 0002 6005 4550 4981 7 ТОВ "ІНВЕСТНАФТОПРОДУКТ ПК" Код банку 300528	За товар зг. рах.-фак.№0322-9 від 22.03.2021р. у т.ч. ПДВ 20% - 3865.00 грн.
07.04.2021 11:41	200609 3369		10 119.00	ЄДРПОУ: 14305909 Рахунок: UA05 3003 3500 0000 0000 0029 0239 1 АТ "Райффайзен Банк Аваль" Код банку 300335	/=101~06/04/2021=/ПП "Інком-М" Надходження готівкової виручки за 06/04/2021 сумка №852 об'явл сума 10119,00
07.04.2021 11:02	495257 7		13 285.41	ЄДРПОУ: 14305909 Рахунок: UA10 3003 3500 0000 0000 0029 2422 3 АТ "Райффайзен Банк Аваль" Код банку 300335	Покриття по платіжних картках за 06.04.2021, на суму 13,542.76UAH комісія 257.35, утримань Кт. тр. на суму 0.00, інших утримань 0.00
ВСЬОГО:		23 190.00	23 404.41		
Вихідний залишок:		-288 230.59			

Додаток 2
до Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні (пункт 25 розділу III)

Типова форма № КО-1

Ідентифікаційний код в Єдиному державному реєстрі підприємств та організацій України **36432186**

Приватне підприємство "ІНКОМ-М"
(найменування підприємства/установи/організації)

Прибутковий касовий ордер N 70
від 11 Березня 2021 року

N з/п	Кореспондуючий рахунок, субрахунок	Код аналітичного рахунку	Сума цифрами	Код цільового призначення	Примітки
1	2	3	4	5	6
	702		7400.18 грн		

Прийнято від АЗС

Підстава торговельна виручка

Сума Сім тисяч чотириста грн 18 коп.

(словами)

Додатки: Додаток 2

Головний бухгалтер Зінченко В. Б.
(підпис, прізвище, ініціали)

Одержав касир Зінченко В. Б.
(підпис, прізвище, ініціали)

N з/п	Кореспондуючий рахунок, субрахунок	Код аналітичного рахунку	Сума цифрами	Код цільового призначення	Примітки
1	2	3	4	5	6
	702		7400.18 грн		

Прийнято від АЗС

Підстава торговельна виручка

Сума Сім тисяч чотириста грн 18 коп.

(словами)

Додатки: Додаток 2

Головний бухгалтер Зінченко В. Б.
(підпис, прізвище, ініціали)

Одержав касир Зінченко В. Б.
(підпис, прізвище, ініціали)

Приватне підприємство "ІНКОМ-М"
(найменування підприємства/установи/організації)

Квитанція
до прибуткового касового ордеру N 70

від 11 Березня 2021 року

Прийнято від

АЗС

Підстава торговельна виручка

Сума

Сім тисяч чотириста грн 18 коп.

(словами)

М.П.

Головний бухгалтер Зінченко В. Б.
(підпис, прізвище, ініціали)

Касир Зінченко В. Б.
(підпис, прізвище, ініціали)

від 11 Березня 2021 року

Прийнято від

АЗС

Підстава торговельна виручка

Сума

Сім тисяч чотириста грн 18 коп.

(словами)

М.П.

Головний бухгалтер Зінченко В. Б.
(підпис, прізвище, ініціали)

Касир Зінченко В. Б.
(підпис, прізвище, ініціали)

Додаток П

Додаток 3
до Положення про ведення касових операцій
у національній валюті в Україні
(пункт 26 розділу III)

Приватне підприємство "ІНКОМ-М" (найменування підприємства/установи/організації) Ідентифікаційний код в Єдиному державному реєстрі підприємств та організацій України **36432186** Типова форма № КО-2

Видатковий касовий ордер від 11 Березня 2021 року

N з/п	Номер документа	Дата складання	Кореспондуючий рахунок, субрахунок	Код аналітичного рахунку	Сума	Код цільового призначення
1	2	3	4	5	6	7
1	54	11.03.21	311		4730.00 грн	

Видати **АТ "Райффайзен Банк Аваль"** (прізвище, ім'я, по батькові)

Підстава **торгова виручка**

Сума **Чотири тисячі сімсот тридцять грн 00 коп.** (словами)

Додаток: _____

Керівник **Зінченко В. Б.** Головний бухгалтер **Зінченко В. Б.**
(підпис, прізвище, ініціали) (підпис, прізвище, ініціали)

Одержав _____ **грн** **коп.**
(словами)

" ____ " _____ 20 ____ року **Підпис одержувача**

За _____ (найменування, номер, дата та місце видачі документа, який засвідчує особу одержувача)

Видав касир **Зінченко В. Б.** (підпис, прізвище, ініціали) Типова форма № КО-2

N з/п	Номер документа	Дата складання	Кореспондуючий рахунок, субрахунок	Код аналітичного рахунку	Сума	Код цільового призначення
1	2	3	4	5	6	7
1	54	11.03.21	311		4730.00 грн	

Видати **АТ "Райффайзен Банк Аваль"** (прізвище, ім'я, по батькові)

Підстава **торгова виручка**

Сума **Чотири тисячі сімсот тридцять грн 00 коп.** (словами)

Додаток: _____

Керівник **Зінченко В. Б.** Головний бухгалтер **Зінченко В. Б.**
(підпис, прізвище, ініціали) (підпис, прізвище, ініціали)

Одержав _____ **грн** **коп.**
(словами)

" ____ " _____ 20 ____ року **Підпис одержувача**

За _____ (найменування, номер, дата та місце видачі документа, який засвідчує особу одержувача)

Видав касир **Зінченко В. Б.** (підпис, прізвище, ініціали) Типова форма № КО-2

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "РІТІМ"
 07400 КИЇВСЬКА ОБЛ., МІСТО БРОВАРИ, ВУЛИЦЯ МЕТАЛУРГІВ, БУД. 50

Типова форма N М-2

підприємство-одержувач і його адреса
 Ідентифікаційний код ЄДРПОУ 34838026

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "РІТІМ"
 07400 КИЇВСЬКА ОБЛ., МІСТО БРОВАРИ, ВУЛИЦЯ МЕТАЛУРГІВ, БУД. 50

підприємство-платник і його адреса
 рахунок UA123808050000000026007515187 МФО 380805

Довіреність дійсна до
 14 Березня 2021 р.

АТ "РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ" У М. КИЄВІ
 (найменування банку)

ДОВІРЕНІСТЬ N 45

Дата видачі 4 Березня 2021 р.

Видано головний механік автогаража Савицький Олег Олександрович

(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Документ, що засвідчує особу паспорт

серія РР N 0291054 від 27 Жовтня 2020 р.

Виданий 8011

(ким виданий документ)

На отримання від ПП "ІНКОМ-М"

(найменування організації постачальника)

цінностей за рахунком-фактурою № СФ-31 від 04.03.21

(N і дата наряду)

Перелік цінностей, які належить отримати:

NN п/п	Найменування цінностей	Одиниця виміру	Кількість (прописом)
1	паливо дизельне	л.	Одна тисяча

Підпис [підпис] засвідчую

(зразок підпису особи, що одержала довіреність)

Керівник підприємства [підпис] Товариство з обмеженою відповідальністю "Рітім" Гашимов Н. А.

Головний бухгалтер [підпис] Охотнікова І. Р.

Місце печатки



Акт прийому передачі бланків дозволу № 000000021 від 4 Березня 2021 р.

до накладної РН-0000092 від 04.03.21

Постачальник Приватне підприємство "ІНКОМ-М"
ЄДРПОУ 36432186, тел. 096-200-87-93
Р/р UA22380805000000026001380921 в БРВ КРД "Райффайзен Банк Аваль"
МФО 380805
ІПН 364321810295, номер свідоцтва 200016360
Є платником податку на прибуток на загальних підставах
Адреса 07400, Київська обл., м.Бровари, вул. Олімпійська 7-А

Одержувач ТОВ "РІТІМ"
тел. 0459466009

Платник той самий
Замовлення Договір поставки №1 від 01.01.2021р.

Ми, що нище підписалися, представник Постачальника Приватне підприємство "ІНКОМ-М" Зінченко В. Б., з одного боку, та представник Покупця ТОВ "РІТІМ" голов.мех.гараж.Савицький О.О., з іншого боку, склали цей акт про те, що Покупцю були передані: бланки дозволу:

№	Товар	Номинал бланків	Кількість бланків	Кількість літрів
1	Паливо дизельне	10	20	200
2	Паливо дизельне	20	40	800

Всього передано 60 штук бланків дозволу на загальну кількість 1000 літрів

Місце складання: м.Бровари

Здав

директор Зінченко В. Б.

Отримав(ла)

голов.мех.гараж.Савицький О.О.

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 5 розділу I)

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	Дата (рік, місяць, число)	Коди		
Приватне підприємство "Інком-М"	за ЄДРПОУ	2021	01	01
Територія КИЇВСЬКА	за КОАТУУ	36432186		
Організаційно-правова форма господарювання приватне підприємство	за КОПФГ	3210600000		
Вид економічної діяльності Роздрібна торгівля паливом	за КВЕД	120		
Середня кількість працівників, осіб 8		47.30		
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком				
Адреса, телефон Олімпійська, буд. 7/А, м. БРОВАРИ, КИЇВСЬКА обл., 07400		0672308849		

I. Баланс на 31 грудня 2020 р.

Актив	Форма № 1-м Код за ДКУД		1801006
	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	-	-
накопичена амортизація	1002	(-)	(-)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби :	1010	59,2	70,6
первісна вартість	1011	410,7	440,7
знос	1012	(351,5)	(370,1)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	59,2	70,6
II. Оборотні активи			
Запаси :	1100	459,9	303,8
у тому числі готова продукція	1103	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	167,3	45,3
Дебіторська заборгованість з рахунків з бюджетом	1135	26,2	39,1
у тому числі з податку на майбуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	3,3	3,7
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	26,1	10,0
Витрати майбутніх періодів	1170	-	0,5
Інші оборотні активи	1190	67,3	42,3
Усього за розділом II	1195	750,1	444,7
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1360	809,3	515,3

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1 100,0	1 100,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(1 115,0)	(979,1)
Неоплачений капітал	1425	(449,2)	(449,2)
Усього за розділом I	1495	(464,2)	(328,3)
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	723,3	73,2
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	315,2	128,6
розрахунками з бюджетом	1620	61,2	29,8
у тому числі з податку на прибуток	1621	36,1	29,8
розрахунками зі страхування	1625	6,4	-
розрахунками з оплати праці	1630	14,3	27,4
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	153,1	584,6
Усього за розділом III	1695	1 273,5	843,6
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваннями для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	809,3	515,3

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2020 р.

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	9 369,5	9 926,7
Інші операційні доходи	2120	-	-
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	9 369,6	9 926,7
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(8 750,0)	(9 185,4)
Інші операційні витрати	2180	(453,9)	(540,9)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(9 203,9)	(9 726,3)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	165,7	200,4
Податок на прибуток	2300	(29,8)	(36,1)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	135,9	164,3

Керівник

(підпис)

Зінченко Валентина Борисівна

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 5 розділу I)

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	Дата (рік, місяць, число)	Коди	
Приватне підприємство "Інком-М"	за ЄДРПОУ	2021	01 01
Територія КИЇВСЬКА	за КОАТУУ	36432186	
Організаційно-правова форма господарювання приватне підприємство	за КОПФГ	3210600000	
Вид економічної діяльності Роздрібна торгівля паливом	за КВЕД	120	
Середня кількість працівників, осіб 8		47.30	
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком			
Адреса, телефон Олімпійська, буд. 7/А, м. БРОВАРИ, КИЇВСЬКА обл., 07400		0672308849	

1. Баланс на 31 грудня 2020 р.

Актив	Код рядка	Форма № 1-м Код за ДКУД 1801006	
		На початок звітного року	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	-	-
накопичена амортизація	1002	(-)	(-)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби :	1010	59,2	70,6
первісна вартість	1011	410,7	440,7
знос	1012	(351,5)	(370,1)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	59,2	70,6
II. Оборотні активи			
Запаси :	1100	459,9	303,8
у тому числі готова продукція	1103	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	167,3	45,3
Дебіторська заборгованість з рахунків з бюджетом	1135	26,2	39,1
у тому числі з податку на майбуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	3,3	3,7
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	26,1	10,0
Витрати майбутніх періодів	1170	-	0,5
Інші оборотні активи	1190	67,3	42,3
Усього за розділом II	1195	750,1	444,7
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1360	809,3	515,3

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1 100,0	1 100,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(1 115,0)	(979,1)
Неоплачений капітал	1425	(449,2)	(449,2)
Усього за розділом I	1495	(464,2)	(328,3)
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	723,3	73,2
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	315,2	128,6
розрахунками з бюджетом	1620	61,2	29,8
у тому числі з податку на прибуток	1621	36,1	29,8
розрахунками зі страхування	1625	6,4	-
розрахунками з оплати праці	1630	14,3	27,4
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	153,1	584,6
Усього за розділом III	1695	1 273,5	843,6
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	809,3	515,3

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2020 р.

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	9 369,5	9 926,7
Інші операційні доходи	2120	-	-
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	9 369,6	9 926,7
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(8 750,0)	(9 185,4)
Інші операційні витрати	2180	(453,9)	(540,9)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(9 203,9)	(9 726,3)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	165,7	200,4
Податок на прибуток	2300	(29,8)	(36,1)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	135,9	164,3

Керівник

(підпис)

Зінченко Валентина Борисівна

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

(ініціали, прізвище)